

Glavni trg 30 (nad slaščiarno), 8000 Novo mesto
tel. 07/302 44 13, gsm. 041/673 490

Vpisuje na dopoldanski tečaj med zimskimi počitnicami
s pričetkom v **ponedeljek, 25. februarja 2002 ob 10. uri.**

TV Novo mesto, d.o.o.
Podbevškova 12
tel.: 07/39 30 860
trženje: 07/39 30 872
faks: 07/39 30 870
e-pošta: uredniki@tv-nm.si

*Izkoristite moč
žive slike*

... na Dolenjskem,
v Beli krajini in Posavju

RADIO MAX
88.9 & 87.6 FM

Gubčeva cesta 27,
8210 TREBNJE

tel. 07/34-81-545 ali 555
e-mail: radiomax@siol.net

Radio Krka
106.6 MHz

noben klon ni kos originalu... **park** get your own@www.park-on.net

u v o d n i k

Divja horda

Kot kaže, je trenutno daleč najuspešnejše podjetje v državi kar država sama. Nobeno podjetje ali poslovni sistem ni zadnje čase toliko množilo svoje kadre. Pri vladi celo uradi za zmanjševanje in racionalizacijo birokracije ustanavljajo nove urade.

Nobeno podjetje ni toliko vložilo v prenovno voznega parka. Pri vladi ne samo, da se bohotijo z novimi Audiji, ampak so si omislili tudi super luksuzno letalo, ki je bilo predrago celo za Titovega najmlajšega generala, pokojnega hrvaškega "Vrhovnika", Tuđmana. Ironija je toliko večja, ker so letalo kupili z denarjem, namenjenim slovenski vojski, katere vrhovni poveljnik predsednik Kučan se s tem dejanjem absolutno ne strinja, kar je večkrat tudi javno izrazil. Za predsednika Kučana je še Tuđmanovo letalo predrago in prerazkošno, kljub temu, da je enkrat cenejše od vladnega. Toda kar je dobro za Predsednika, niti slučajno ni dovolj dobro za vladne uslužbenke, pa čeprav bo morda zaradi tega morala iti slovenska vojska v NATO bosa. Obrambni minister Grizold pa nič.

Nobeno podjetje tudi ni toliko vložilo v posodobitev in nakup sodobne tehnologije. V kabinetu vlade še snažilke več ne morejo opravljati svojega dela brez vrhunskega notesnika. Človek se vpraša, kako blizu je čas, ko bo našo "virtualno" vlado zamenjal dober računalniški program. Komaj čakamo. Nobeno podjetje si tudi ne more privoščiti tako dragih investicij v nepremičnine. V tem pogledu celo najboljši sosed Mercator izpade skromen.

Nobeno podjetje tudi toliko ne vlaga v marketing. Recimo samo za promocijo vključevanja Slovenije v NATO je Uradu vlade za informiranje v letu 2002 v proračunskih postavkah namenjeno celih 11,5 milijonov DEM, medtem ko je spletna stran narejena v te namene znašala skromnih 20, 000 DEM. Za primerjavo: Parkova spletna stran je stala 5,000 SIT in doberšen del entuziazma našega oblikovalca ter urednikov živcev in niti približno ni prizadela dolgoletnega stabilnega proračuna časopisa. Hvala ti, Igor.

Poleg tega pa je vlada za potrebe zgoraj omenjene promocije aktivirala ali pa so se aktivirali prostovoljno - ker pač v nasprotju z navadnimi smrtniki, ki komaj životarijo iz dneva v dan, ti sveti bojevniki in državniki v službi ljudstva razmišljajo za deset let naprej - svoje najboljše maloštevilne može (tu mislimo predvsem na našega zunanjega ministra), ki nesebično in po najboljših močeh pomagajo Sloveniji pri vstopu v famozni NATO. Nekatere ljudi v tej kampanji pa so privlekli kar iz polpretekle zgodovine, kot spoštovanega Dr. Antona Beblerja, bivšega trdega marksista, branilca revolucionarnega terorja, samoupravnega socializma, državne lastnine, enorazredne družbe in razredne nestrpnosti, ki z isto neuničljivo voljo in energijo v slogu inkvizicije, križarjev in konkvistadorjev danes brani in zagovarja tisto, kar je blatil in napadal včeraj. Pa naj še kdo reče, da je s polno ritjo lahko srati.

In nazadnje, nobeno podjetje, celo noben posameznik ne ravna tako nemarno s svojo lastnino, kot vlada, ne da bi pri tem trpel hude posledice. Zakaj?

Da se izrazimo skupaj s predsednikom Kučanom: vsak, ki prodaja svojo lastnino, mora vedeti, zakaj jo prodaja. Lahko je to dolg, lahko je to kakšna druga investicija ali karkoli. Slovenska vlada nas glede tega vprašanja še ni razsvetlila, zato pa lahko ugibamo sami. Recimo da prevzem pivovarne Union s strani belgijske pivovarne pogojuje sprejem Slovenije v EU. Tako v prihodnosti ne bomo imeli močne združene slovenske pivovarne, ki bi realno bila lahko zelo uspešna, še posebej zaradi svoje že uveljavljene in uspešne prisotnosti na južnih trgih. In, zanimivo, belgijski gigant seveda ne kupuje naše pivovarne zaradi slovenskega trga, pač pa ravno zaradi tega, da bi na stranska vrata, prek že uveljavljenega Uniona, prišel na mnogo večji balkanski trg. Med drugimi, bodo pri tem nastradali tudi patriotski ljubitelji rdečih in zelenih flašk, ki danes morda preventivno že iščejo alternativne načine zadevanja.

In morda so za vstop v NATO, ki je med ostalim tudi ali pa predvsem orodje ameriške diplomacije za uveljavljanje ameriških gospodarskih interesov, zastavili še eno uspešno slovensko podjetje, Krko. Kot je Park pisal pred mesecem dni, se slovenski pogajalci niso znali ali hoteli pogajati v korist slovenske farmacije pri proizvodnji generičnih zdravil. Kar je seveda hud hendikep za Krko in posledično tudi za dolenjske delavce, saj se bodo nove tovarne gradile na primer v Poljski, kjer so bili pogajalci uspešnejši. Morda pa g. Kovačiču slovenski vladni gospodarski veleumi zamerijo njegovo domnevno neprilagojenost na nov družbeno poslovni sistem, kar pa seveda ni res. Če je g. Kovačič pred leti svoje poslovne partnerje še vabil na kozarec cvička (in kar vse še pride zraven) v zidanico, jih danes pač vabi na kozarec šampanjca (in kar vse še pride zraven) v Portorož.

Skratka, potem ko je pred leti to isto vlado, oziroma vladajočo stranko, samo ob omembi tujega finančnega kapitala zagrabil histerični bes, kaj šele, da bi tujcu kaj prodali (kot v primeru propadlega Litostroja), danes doživljamo prodajo uspešnih slovenskih podjetij, kaj prodajo, ponovoletno razprodajo Slovenije. Pivovarna Union, Nova ljubljanska banka, Kopraska banka, Delo, Vatikanski sporazum, ... Če bi bili ironični, bi lahko rekli, da se pred našimi očmi odvija Faust na slovenski način. Smo pač samo cinični.

In kako je lahko vlada oziroma vladajoča stranka, vključno z nesmrtnim premierom, katera edina kontinuiteta je njena diskontinuiteta, po lastnih besedah tako dobra, uspešna in sploh ah in oh super? Ker delujejo, delajo in čarajo v vašem imenu in predvsem na vaš račun, dragi davkoplačevalci.

Damir Skenderović

k a z a l o

ZDRUŽENE DRŽAVE SVETA

POHOD NA VZHOD

Tadej Recelj: Avstralija, potopis
Matej Rutar: Indija - verjamete v popoln svet?
Barica Smole: Iskanje samega sebe

4
5
6
7

REGIJA

Tanja Gorenc: Novo mesto v času Hugolina Sattnerja
Samir Sarajlić: Glayni trg po a p o k a l i p s i
Janez Božič, Krakovski gozd, pragozd ob Krki

A N T I K U L T U R A

FOTOPUB

Matjaž Krivic, Pod nami sveto, nad nami pekel

8
9

DROGE

Tina Cigler: Premih h kurativni politiki do drog
Ante Kristan: Večno vračanje istega

O B L I K E Ž I V L J E N J A

INTERVJU

Ludvik Golob, partizan
Igor Lumpert, jazzer
Pogovarjata se Damijan
Šinigoj in Marijan Dovič

10-11

NAGRADNA KRIŽANKA

12

FOTOZGODBE

13

INFOPARK

14

KULTUM

15

park extreme

16

STRIP

17

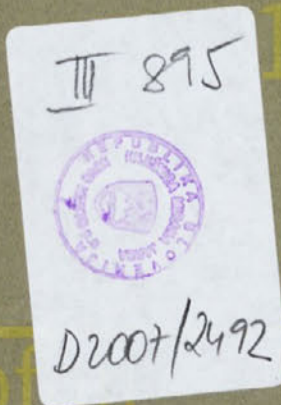
POTLAĀ, LOKALNO TROBILO

Fatalno, usodno, fenomenalno: Spahija zahteva glavo Vladeta Sodčka in jo bo tudi dobil. Vse zelo šuš šuš in puš puš.

18

OGLASI

19-20

park:kolotočnik

regionalni mesečnik
številka 4, letnik 5
februar 2002
ISSN 1408-7189

Naslov uredništva: Park
Prešernov trg 8
8000 Novo mesto

e-mail: park@zalozba-goga.si
web: www.park-on.net

Telefon: 07 393 08 12

Trženje: Luka Blažič, 041 519 981
Marjeta Kocjan, 031 854 421

Naročila in distribucija: 07 393 08 12

odgovorni urednik: Uroš Lubej

uredništvo: Tina Ban, Boris Blaić, Marijan Dovič,
Jure Kocuvan, Iztok Kovačič, Rok Jožef,
Petra Oštanečnik, Damir Skenderović,
Damijan Šinigoj

oblikovanje in prelom: Igor Ajdišek
naslovnica in ilustracije: Iztok Kovačič
fotografi: Tomaž Grdin, Borut Peterlin, Boštjan Pucelj
lektorica: Nina Štampohar

filmi: Špes Grafika
tsk: Tiskarstvo Opara

ustanovitelj: Društvo novomeških študentov - DNS
izdajatelj: Založba Goga
direktor Založbe: Gregor Macedoni

SPREHODI SE PO SVOJEM PARKU!

Naročniki fizične osebe imajo 10% popust, študentje, vojski, upokoenci, državljanji na porodniškem dopustu in brezposelniki pa 15% popust. Naročnina velja od tekoče številke do junega prečka, odgovori pa veljajo od naslednjega obračunskega obdobja. Naročnina za tujino znaša 35 EUR, z letalsko dostavo 40 EUR.

Glavni trg po apokalipsi

Samir Sarajlić

Kakšna bo podoba našega mesta v bližnji prihodnosti? Menite, da se bo kaj spreminjalo? Sam sem dokaj optimističen. Naj predstavim svojo vizijo.

Čeprav smo Novomeščani nekaj posebnega, smo konec koncev provincialni. Ampak takšni z občutkom, kot bi živeli v centru Vesolja. In od tu dalje se začne moja provokacija.

Kako bi uredil center? Najprej bi v njem zaprl ves promet. Čeprav govorijo, da bodo to storili že letos. Baje. Nato bi se potrudil in na hitro začel spreminjati videz Potemkinove vasi. Z zadnjih strani mestnih hiš bi uredil fasade in jih obarval s toplimi in predvsem svetlimi barvami. Pa tudi sprednje strani hiš in njihove prelepe veže. Tako bi morebiti pridobili na prijaznosti, ki bi žarela z zidov. Kajti če se zdaj odpravite v ozadje centra, boste doživeli vlažen, siv, razpadajoč in sila neprijazen vtis. Pravim: raje urediti le eno hišo, pa to z vseh strani, kakor pa več hiš, a le na pol. Čeprav je pri nas dostikrat tudi na pol veliko. Potem vidim, kako z mestnih arkad, za katerimi bi bilo veliko barov, restavracij, prodirajo vonjave in dobra glasba. Recimo, da v naših mestnih vežah ne bi bilo več trgovinic. Vidim le lokalčke, ki bi pekli, kuhali in stregli jugoslovanske, kitajske, turške, arabske gurmanske posebnosti. Hrana bi bila seveda v stilu z glasbo. Tako bi dosegli multikulturni videz centra.

Videti ljudi, ki se ležerno sprehajajo kar po sredini Glavnega trga, je pot iz preteklosti v bližnjo prihodnost.

Gremo naprej. Ob teh hišah bi postavili mizice, stole in senčnike. Kako lepo bi bilo videti polne mize z ljudmi okoli njih. Na primer z obeh strani Glavnega trga. Tako se nam ustvari pojem korzo, ki pomeni mestno sprehajališče, in tega povsod po naši deželi, priznajte, ne srečate mnogokrat. Videti ljudi, ki se ležerno sprehajajo kar po sredini Glavnega trga, je pot iz preteklosti v bližnjo prihodnost. Upajmo. Poleg mizic in senčnikov vidim tudi veliko vaz z grmički, cveticami in urejenimi drevesci.

Vodnjaku, ki ga imamo, bi dodal še več fontan. Tako bi se mogoče mladi vnovič začeli zbirati okoli njih. Kot v dobrih starih časih. Dogajanje v našem centru bi bilo tako živahnije. Kipeča voda je zmeraj spodbujala duha in porajala smeh. Odlično bi bilo slišati prešerno kramljanje mladih pozno v noč. Malo več življenja v centru. Kakor se pač za mestno jedro spodobi. Danes mestna atmosfera pri nas ni ravno mestna. Sploh pa ni razburljiva. Center je po mojem kraj za spoznavanje novih ljudi. Je za poletne nočne osvežilne sprehode. Za stare in mlade. Želim si vrvež v centru. Vendar je to le moja utopična želja. Ni mi všeč, da nočno življenje na Glavnem trgu kroji par deset prebivalcev, ki želijo spati že ob devetih zvečer. Kar naj se preselijo na konec mesta ali na podeželje. S takim obnašanjem ne škodijo le mestnemu videzu in razvoju. Škodijo tudi normalnemu odraščanju mladine. Inkvizitorji. Kje pa je srce mesta?

Pa vendar, če bi hoteli, da se to zgodi, bo treba kaj storiti. V prvi vrsti mislim na dvig stopnje naše zavesti. Spremeniti je treba tudi miselnost in predstave o našem mestu.

Pri nas je premalo stopnišč za poletna romantična kramljanja, premalo klopic. Mimogrede, ne vem, če je sploh kakšna na Glavnem trgu. Premalo dobrih restavracij, premalo informacijskih tabel, nimamo niti mestne ure, ki bi delala. Ljudje nimamo razvitega kritičnega odnosa do dogajanja v mestu. Nimamo razvite vizije Novega mesta. Potrebna so nam ulična gledališča in knjigarne, čitalnice, take, čisto majhne. Da jih spravimo tudi v kak lokal. Obogatiti bi morali mestno ponudbo. Razširiti kulturno obzorje. Pa kaj, če imamo v mestu Turke, Arabce, Albance, Indijce, Kitajce, Pakistance, Srbe, Bosance in Eskime. Bomo imeli vsaj dobre slaščice ali sladoled ... Da drugih dobrot sploh ne omenjam. Mestu moramo zgraditi neko razpoznavnost, mu dati več življenja in dopustiti domačinom in tujcem, da ustvarjajo novomeško kulturo.

Novo mesto v času Hugolina Sattnerja

Tanja Gorenc

Z izvedbo Misse seraphice in ostalih Sattnerjevih skladb na zaključnem koncertu v počastitev 150-te obletnice rojstva velikega rojaka smo Novomeščani dokazali, da se je visoka glasbena kultura, katere sinonim je še vedno Dunaj, Rim, Verona in Salzburg, preselila v Novo mesto, ki je bilo od 20. oktobra do 1. decembra kulturna prestolnica Slovenije. Sklepno dejanje Sattnerjevih dni je bil simpozij o Hugolinu Sattnerju, na katerem so sodelovali znani Slovenci s področja komponiranja, zgodovine in muzikologije. Profesor Stane Granda je orisal zgodovino Novega mesta v času, ko je tu bival Sattner, torej v 2. polovici 19. stoletja. V nadaljevanju povzemam njegove besede na simpoziju.

TedANJI politični okvir Novega mesta je nedvomno vplival na velikega talenta nemško-slovenskega rodu, ki je bil zaveden Slovenec in hkrati zaveden Avstrijec. V svojem življenju je doživel propad Avstrije in nastanek Jugoslavije, propad papeške države in nastanek Italije, prav tako pa je čutil tudi posledice revolucionarnega leta 1848.

Na področju gospodarstva so bile spremembe še bolj vidne. Olajšanje transporta je pomenila dograditev železniške povezave Dunaj - Trst leta 1857, gradnja železnice ob Savi in železnice Ljubljana - Trbiž. Za vlaki so se uveljavili tudi avtomobili in v enem izmed ohranjenih pisem Sattner kot izsek iz svojega popotovanja po Italiji omenja prvo vožnjo z avtomobilom. Na področju tehnike je bila 2. polovica 19. stoletja čas uveljavitve parnega stroja (na slovenskem področju najprej na Kočevskem), bencinskega motorja in elektrike. Ta je spremenila tudi podobo cerkva - začelo se je električno ogrevanje in električni pogon orgel.

To je bil čas naglih sprememb, ki jih človek ni mogel tako naglo dojemati, in to je sililo Sattnerja v konzervativnost. Zato v svojih pismih omenja zavedanje, da je po mišljenju veliko starejši kot je dejansko bil. Tudi Dolenjska je v tem času začela zaostajati za Avstrijo, prav tako pa tudi za ostalo Slovenijo.

Že pred Sattnerjevim rojstvom je bila v Novem mestu znana t.i. kazina, kulturni prostor, v katerem so se zbirali meščani in jim je pomenila kraj druženja, branja časopisov in prirejanja predstav. Z dogajanjem na področju glasbe sta izstopala frančiškanski samostan, Kapitelj in do konca 18. stoletja tudi kapucinski samostan (okrog leta 1965 se je muzikolog Hefler lotil raziskovanja ohranjenega gradiva novomeškega frančiškanskega samostana in Kapitlja), ki so predstavljali - poleg lekarnarjev, zdravnikov in kulturnikov - novomeški intelektualni vrh.

Od leta 1851 do 1855 je Novo mesto prizadela epidemija kolere, ki je zahtevala najprej 30, v širši okolici (predvsem v Stopičah) pa 106 žrtev. Leta 1866 pa je bolezen v Novem mestu zahtevala še prek 100 žrtev. Kolero so v naše kraje prinesli vojaki, kot posledico slabih sanitetnih razmer in slabe oskrbe z vodo.

Okoli leta 1860 so v Novem mestu zgradili kanalizacijo, Rotovž pa je dobil zidani stolp in novo opečno kritino (baročno streho je zamenjala neogotska). Prav tako je bil s kapiteljske cerkve odstranjen baročni stolp, ki ga je nadomestil neogotski. Leta 1862 je bil na novo pokrit zvonik frančiškanske cerkve, pokopališče je bilo spremenjeno v samostanski vrt, odkritih je bilo nekaj znamenitih grobnikov, ki so jih nato postavili v hodnik cerkve. Tudi Sattner je nekaj let pozneje v frančiškansko cerkev vnesel "demontažo" baroka. Odstranil je baročni glavni oltar.

Ko se je leta 1874 vrnil iz noviciata, je Novo mesto zaposlovala gradnja Narodnega doma kot nekakšne protiuteži taborom, ki so jih druge slovenske pokrajine imele, Dolenjska pa ne. Leta 1873 je Avstrijo prizadel borzni zlom in pomanjkanje denarja so občutili tudi Slovenci. Vendar pa sta graščaka Rudež in Barbo priskrbela denar in z njuno pomočjo je bil Narodni dom leta 1875 odprt za prireditve, v celoti dograjen pa je bil leta 1885. Novo mesto je bilo poleg glasbenega središča tudi mesto literature, pesnikov in slikarjev (Jakac, Lamut). Siva eminenca tega obdobja je bil Janez Trdina. Leta 1886 pa je v Novo mesto prišel Ivan Vrhovec in obudil novomeško amatersko gledališče.

V času življenja Hugolina Sattnerja so bile vojaške godbe v Avstriji glasba življenjskega vsakdana in tako je bilo tudi v Novem mestu. Šlo je za profesionalne godbe, glasbene orkestre, ki so igrali na procesijah, porokah in po naročilu meščanov. Najnižja vojaška enota, ki je imela svojo godbo, je bil polk. Tako tudi dolenjski graščaki niso imeli lastnih orkestrov, ampak kvečjemu priložnostne godce.

Sattner je bil zadnjikrat v Novem mestu leta 1932, dve leti pred smrtjo, ko je koncertiral s svojim zborom v sedanjem Domu kulture. Veliki rojak je imel svoje rojstno mesto rad. Povezan je bil tudi z novomeškimi okrajnimi glavarji - družino Eckel, katere hči je postala skladateljica, verjetno prav po zaslugi Sattnerjevega zgleda in vpliva. Njegovo veliko navezanost pa kaže tudi klavirska skladba iz leta 1867 z naslovom Abschied von Neue Stadt (Odhod iz Novega mesta).

KRAKOVSKI GOZD: PRAGOZD OB KRKI

Janez Božič

Slovinci se radi pohvalimo z veliko pestrostjo, ki je posledica združitve štirih geografskih regij. In kar je v tem primeru res za Slovenijo, je res tudi za Dolenjsko, saj v južni Beli krajini včasih lahko zavohamo morje, Kočevski Rog je tipični predstavnik Dinaridov, Alpe se iztekajo v vinske gorice desno od Krke, Panonska nižina pa na naš prag potrka v Beli krajini in Posavju. Poleg tega imamo v vsaki izmed teh regij številne naravne vrednote, s katerimi se lahko upravičeno pohvalimo. Ohranjeni kompleksi obsežnih gozdov, nedotaknjene reke in potoki, številne podzemne jame, živalski in rastlinski endemiti, pragozdni ostanki...

Divjina

Kljub temu da večina ljudi ob omembi pragozdov pomisli na deževne gozdove ekvatorialnega pasu, nekateri bolj poučeni tudi na Sibirijo in ostale gozdove polarnega kroga, imamo pragozdove tudi v Sloveniji. Seveda so manjši, slabše ohranjeni in bolj ogroženi, a imamo jih. Poleg ekološke učilnice nam ti pragozdni ostanki pričajo tudi o viziji generacij gozdarjev, ki jim je pred približno sto leti, v času, ko je bila industrijska revolucija na vrhuncu, uspelo izločiti dele ohranjenih ali vsaj delno ohranjenih gozdov. Gozdni rezervat Krakovski pragozd je eden izmed tistih delno ohranjenih, vendar je z vsakim letom bliže nekdanjemu pragozdnemu stanju, saj ga skrbno varujemo. V 40,5 hektarjev velikem sekundarnem pragozdu vladajo živi in mrtvi pragozdni orjaki, ki dajejo dom in hrano različnim pticam, sesalcem, dvoživkam, žuželkam in redkim rastlinskim vrstam.

Krakovski pragozd je edini pragozd nižinskega poplavnega gozda doba (hrasta) in belega gabra v Sloveniji. Poleg tega pa je v slovenskem merilu tudi del največjega sklenjenega kompleksa nižinskih poplavnih gozdov. Hidrološke razmere, ki so bile glavna ovira uničujočemu industrijskemu kmetijstvu, sooblikujejo površinska voda, ki zastaja na slabo prepustnih glinenih tleh, visoka podtalnica, mikrorelief in pogoste poplave. Krakovski gozd se sicer razprostira na poplavni ravnici v spodnjem toku reke Krke, funkcijsko pa ga dopolnjujejo tudi sklenjeni gozdovi Gorjancev. Predvsem ob Krki in na severnem delu Šentjernejskega polja ga dopolnjuje tudi razčlenjen gozdni rob, ki prehaja v obrobje vlažnih ali celo poplavnih travnikov. Zaradi težke prehodnosti in poplav, je večji del leta težko dostopen. In prav ta težka dostopnost nam ohranja to oazo narave sredi intenzivno obdelane kmetijske krajine.

Šentjernejsko polje je s peštrimi mozaikom travnikov zatočišče številnih ogroženih rastlinskih in živalskih vrst. Po pomenu izstopajo ptice. Ornitološke raziskave so potrdile okoli 100 gnezdilnih vrst. V gozdu so najznačilnejši detli, ki imajo predvsem v pragozdu dobre možnosti za gnezdenje, saj so vsa odmrta drevesa na voljo za izdelavo dupel. Širši okolici Krakovskega gozda pa daje pečat bela štoklja, ki najpogosteje gnezdi na električnih drogih. V zadnjem času pristojni nameščajo tudi namenske droge za štoklje. Prav gotovo je najbolj nenavadna

črna štoklja, ogleda najvrednejši pa so čebelarji, ki gnezdiijo v peščenih brežinah kremenčevega peskokopa.

Med sesalci je zelo zanimiva divja mačka, ki je sicer razširjena po večjem delu Slovenije, a je zaradi svojega skrivnostnega življenja kljub temu zelo zanimiva. Velika vrstna pestrost je značilna tudi za reko Krko in nekatere pritoke, katerih glavni prebivalci so sicer ribe, že dolgo pa nudijo dom tudi vidri. Pred nekaj leti so se hrvaški naravovarstveniki v "parku prirode" Lonjsko polje lotili drznega projekta vnovične naselitve bobra. Naselitev je bila uspešna, bobri so se naselili tudi pri nas in s tem potrdili ekološke kvalitete širšega območja Krakovskega gozda.

Mozaik vodnih in kopnih habitatov na Šentjernejskem polju nudi optimalna mrestišča enajstim vrstam dvoživk oziroma vsem, ki jih lahko pričakujemo v tem zoogeografskem območju. Med njimi velja omeniti zanimivo žabo po imenu plavček, ki med parjenjem spremeni barvo iz rjavozelene, kakršne žabe pač so, v modro.

Resslova pot vam nudi možnost ogleda Krakovskega gozda in njegovega obrobja. Dolga je 8 km in vas pripelje nazaj na izhodišče pri gostilni Žolnir na obrobju Kostanjevice. Pot povezujejo močvirje Trstenik, osrednji dela gozda, obrobje naravnega rezervata in poplavne travnike ob reki Krki, opremljena je s pojasnjevalnimi tablam, na katerih je predstavljen rastlinski in živalski svet. Na žalost so za občutljiv ekosistem obiskovalci moteči, zato je nujno, da ostanejo na označeni poti.

Zaradi zahtevnih naravnih razmer je človek v obrobje Krakovskega gozda odločneje posegel šele v zadnjih desetletjih, ko je bil ob podpori državne kmetijske politike izveden niz hidromelioracij ob potokih na Šentjernejskem polju, ki so ključni za vzdrževanje nivoja podtalnice. Spremenjene hidrološke razmere so občutno skrčile nekdanji obseg poplavnih in vlažnih travnikov ter zmanjšale ekološko in krajinsko pestrost potokov s pribrežnimi zemljišči. Posledično pa so spremenile tudi hidrološki režim potokov v Krakovskem gozdu ter višino podtalnice, ki sta ključna graditelja naravnih razmer območja. Skoraj vseslovenski problem je tudi preveč parkljaste divjadi; ta v Krakovskem gozdu najmočneje obžira ravno mlado drevje doba, ki je temeljni graditelj nižinskih gozdov doba in belega gabra. Sama ekologija pragozda pa je seveda ogrožena tudi s širšimi klimatskimi vplivi.

Morilci

Na pretežnem območju Krakovskega gozda pa v zimskem času potekajo tudi sečnje. Večji del območja je namreč v privatni lasti in njena nedotakljivost lastnikom zagotavlja dohodek iz gozda. Na žalost je motorna žaga lanskega 26. decembra v jutranjem svitu zapela tudi v pragozdnem rezervatu in šest pragozdnih orjakov s premeri med 60 in 100 centimetri spomladi ne bo več ozelenelo. Škoda bi bila še večja, če v dogajanje s prijavo na policijo ne bi posegel anonimni klicatelj. Policija se je kmalu pripeljala na mesto zločina, vendar storilcev niso ujeli.

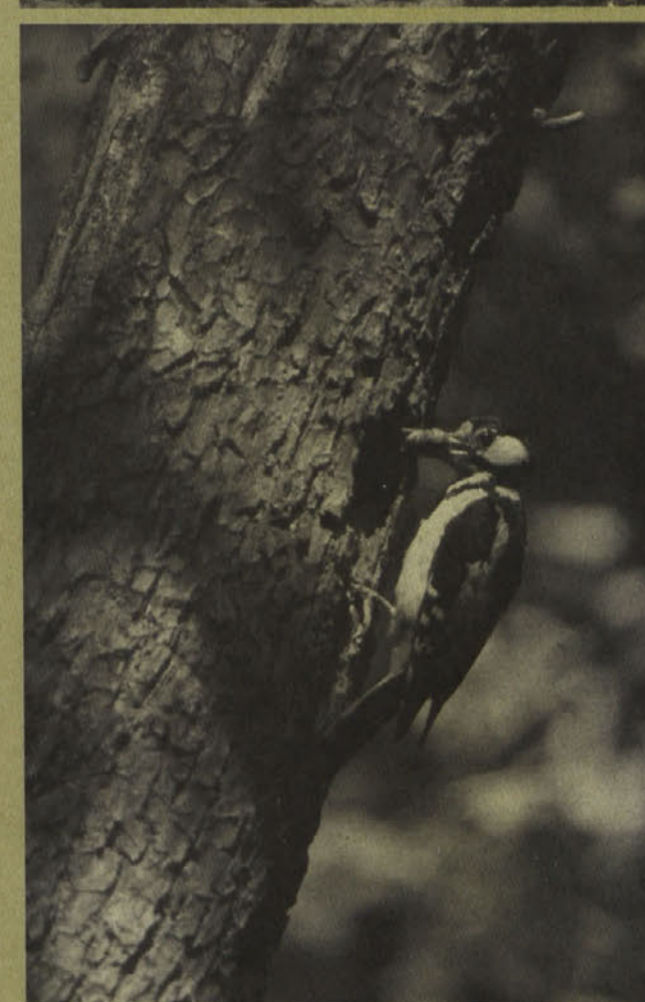

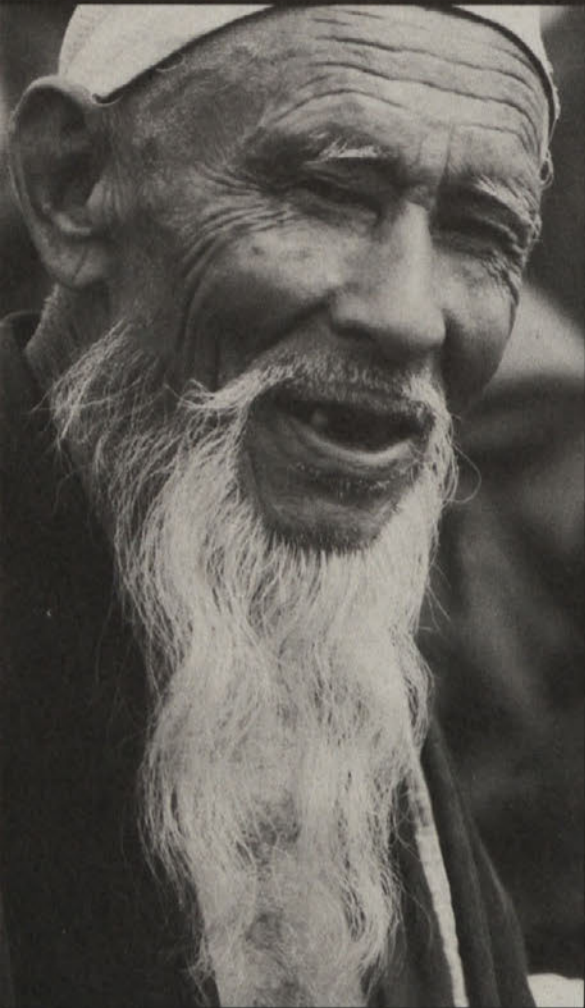
foto puo

Matjaž Krivic

Pod nami sveto, nad nami pekel

"No hell below us, above us only sky"

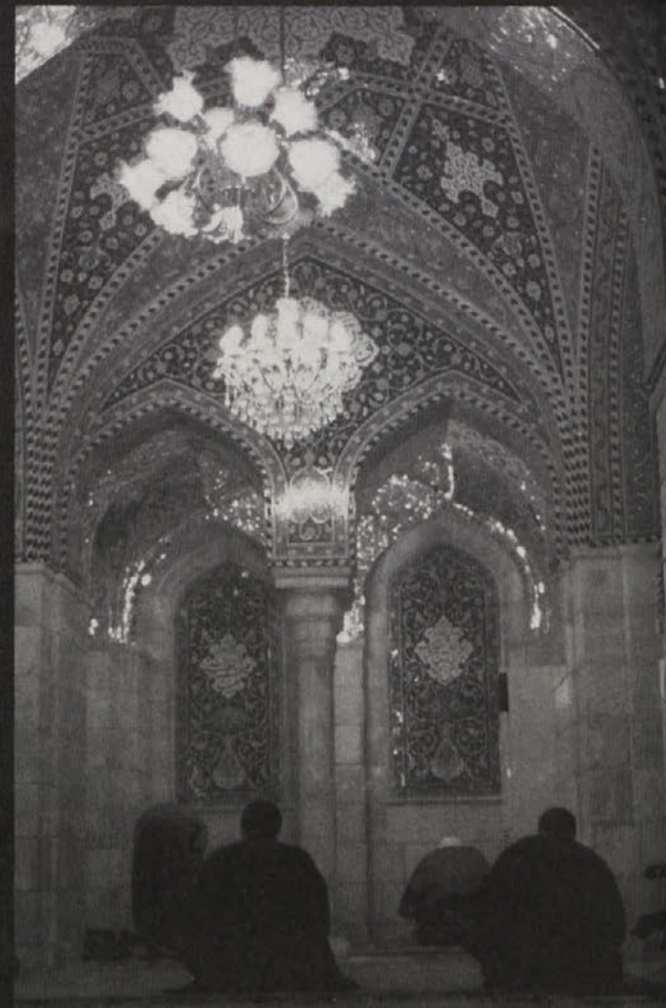
John Lennon, Imagine

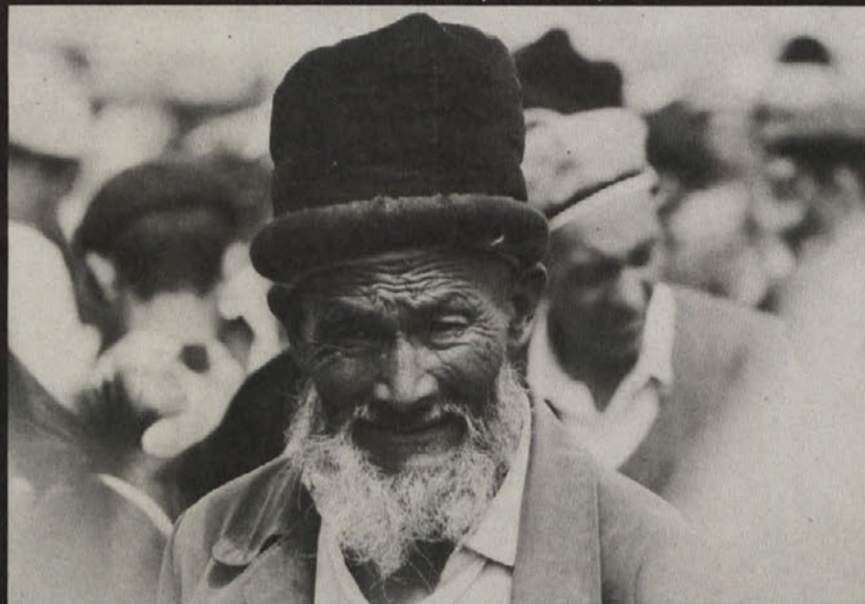
Kashgar, Kitajska 1998

Grobnica Bibi Jawindi v osrednjem Pakistanu, 1998.

Verniki obrnjeni proti Meki, molijo v šiitski mošeji v Damasku, Syria 1998

Uigura z Zahodne Kitajske na nedeljskem živalskem sejmu, Kitajska 1998

Jumbo plakat v kraju Qom pred veliko vojašnico. Iran 1998

Jamia Masjid - petkova maša v mošeji sredi Shrinagarja, Kashmir, Indija 2001

Varnostnik pred zidom objokovanja na vroč pomladni dan, Jeruzalem, Izrael 1998

Izdelujemo tudi digitalne fotografije
Ohranjamo vaše spomine

FOTO
ASJA

Glavni trg 15, Novo mesto (07) 337 28 70
Novi trg, Novo mesto (07) 332 33 66
Podbevskova ulica 4, Novo mesto (07) 393 02 50
Trg svobode 9, Sevnica (07) 814 14 96
Cesta krških žrtev 141, Krško (07) 488 04 14
Cesta zmage 34, Zagorje (03) 566 85 10

Rešitev: Premik od restriktivne h kurativni politiki drog

Slovenija je majhna - če že nismo vsi v sorodu, pa gotovo vsak pozna nekoga, ki pozna nekoga, ki se "ukvarja" z drogami. Različne raziskave vedno vnovič uspejo dokazati, da je večino opojnih substanc poizkusil zajeten odstotek mladostnikov, kupiti jih je mogoče že v osnovnih šolah, starši pa še vedno verjamejo, da se to dogaja le v Ljubljani, v njihovi vasi in njihovem mulcu pa niti v sanjah ne. Nič boljša ni naša politika drog, ki z iztegnjenim kazalcem moralizira o zavoženih najstnikih v trenutku, ko prižgejo joint, hkrati pa vztrajno miži pred dejstvom, da največ populacije pod rušo spravi povsem legalna rujna kapljica ...

Slovinci se ob spremstvu roja vinskih mušic pridno in vztrajno udeležujejo prometnih nesreč, vihtijo stole po gostilnah in pesti nad ženami, politika drog pa neumorno vztraja pri uvrščanju kanabisa med trde droge in skrbi za to, da so vse droge pred zakonom enake. Natanko tako. Pravno-formalno se pri nas vse prepovedane droge obravnavajo enako, delujoči pravni sistem pa je seveda podlaga za vse napore nadzorovanja uporabe in zlorabe prepovedanih drog. Po tej logiki se boste znašli pred sodnikom za prekrške tako zaradi jointa kot zaradi vrečke heroína, pa čeprav bi zdravniki že težko bolj naglas vpili, da sta substanci neprimerljivi. Očitno je, da je naš sistem precej nedorečen in zato tudi neučinkovit. In rešitev? Skok iz kalupa, v katerem čepimo že celo večnost in ne dojamemo, da smo prečesali že vse kote, našli nič, pa kljub temu še kar upamo, da je to tisto pravo.

Mednarodni seminar Mladi in evropska politika drog, ki je potekal zadnjih 14 novembrskih dni v Nemčiji, je v Bonnu zbral na enem mestu predstavnike vzhodnoevropskih držav. Sprva smo udeleženci verjeli, da Zahod želi spoznati naše izkušnje z drogami, kmalu pa je postalo jasno, da nam v resnici poskuša odpreti oči in prihraniti pot, ki jo je prehodil sam, da je prišel do zaključka, da ni učinkovita.

Karajoč in moralističen odnos do uporabnikov drog je instinktivna reakcija družb v razvoju, ko se sooči s tem problemom. Iztrebiti droge in uporabnike je glavni moto, ki pa žal propade z 0:1 v korist drog. Zato sedaj zahodnoevropske države uspešno preizkušajo kurativni model.

"Ljudje že od nekdaj uporabljajo droge in jih bodo tudi v prihodnje, ne glede na to, kaj jim rečete. Zato je edino smiselno, da praktično poskrbimo za tiste, ki se ujamejo vanje," smo poslušali tako od nemških kot od nizozemskih politikov. Namesto pregovarjanja, kaj so mehke in kaj trde droge, so zaključili, da bi se bilo bolje zamisliti o "mehki" in "trdi" zlorabi drog. Če nekdo pretirava pri uporabi mehke droge, ima ta prav tako nevaren učinek kot manjši odmerek trde droge, kar s praktičnega stališča pomeni, da je prekleto vseeno, kaj je človek vzel, rezultat v obeh primerih zahteva hitro ukrepanje. To pa je v večini družb nemogoče, saj do overdosea prihaja v skritih kotičkih. "Do neke mere smo dekriminiralizirali uporabo mehkih drog, kar pomeni, da se ljudem, ki jih uporabljajo, ni treba skrivati pred policisti," je razložila nizozemska predstavnica nevladne organizacije za pomoč odvisnikom. "Tako imamo stvari pod kontrolo, na masovne žure mirno pošljemo gasilce, policiste in zdravniško oskrbo, ne da bi zmotili zabavo, in če pride do overdosea, je pomoč takoj pri roki." Naj takoj pomirim vse, ki vohate legalizacijo in vas grabi panika. Dekriminalizacija in legalizacija sta dve povsem različni stvari in najbrž ste do sedaj živeli v zmoti, da je na Nizozemskem kanabis legaliziran. Pač ne. Zakonsko je prepovedan prav toliko kot pri nas, le da so se odločili, da sodnikov ne bodo več morili z vsakim cepcem, ki si je zvil pol grama trave. Namesto tega so se osredotočili na preprodajalce večjih količin, saj so dojeli nekaj bistvenega. Če nakup mehkih drog omogočimo po legalni poti (a v omejenih količinah), mladim ne bo več treba iskati stika z dilerji, ki so s svojo pestro ponudbo praviloma vzrok za to, da "gredo mladi s trave na trše droge". Tudi Nemci so presodili, da je tako bolje. Policist, ki vas zaloti z jointom, bo od vas zahteval zgolj to, da ga vržete v najbližji koš, nato pa nadaljeval iskanje preprodajalskih rib, ki se praviloma ne posedajo po vogalih z drogo v ustih. Od restriktivne politike so presedlali na razumevanje odvisnikov ter iskanje in odpravljanje vzrokov, ki človeka napeljejo k drogi - torej socialni problemi, neurejene razmere doma, fizično in psihično nasilje ter izgubljeni ideali. Naš problem je v tem, da se še vedno ni nič premaknilo v naših glavah. Uporabnike drog odpravimo na socialni rob, jim onemogočamo normalen stik z družbo, zaničljivo kažemo nanje s prstom in se nato čudimo: "Le kako to, da padajo v še večje brezno?"

Encyclo.orgy

LETA, LETA

Novoletna rekapitulacija

Lucy: Nekaj je v tebi.

Drakula: Leta.

Lucy: Trideset?

Drakula: In nekaj.

Bram Stoker, Drakula

Novoletna zabava se nam je po vsem tem zdela povsem absurdna, in malo je manjkalo, pa bi vse skupaj poslali v kurac. In vendar smo zdržali, Bogu hvala. Pri vseh globalnih praznovanjih in splošnih bakanalijah je vedno pomembno biti zraven.

Čas je spet totalitarno proslavil svoj večni in nevzdržni cikel. Prisilil nam je novo bruto klofuto in se samooplodil na naših golih bolečih plečih. Novo leto. Sveže naduto presneto kletu. Zadet. Le kaj nam bo prineslo, kaj novega nam letos bode razodeto. Kar se praznovanja tiče; bilo je doživeto, orgije so bile kar znosne. Kakor za koga, prav gotovo. A takole na splošno bi se lahko reklo, da standard raste, opazili smo, da so užitki, ki jih ljudstvo konzumira, pijača, hrana in drugi strupi vedno okusnejši, kvalitetnejši. Tisti, ki so še do včeraj miksali biftek tartar, se zdaj predajajo slastem nouvelle cuisine. Namesto vprašljivega makedonskega cabernet sauvignona, zdaj srkamo rujno briško ali provansalsko kapljico. Kdor prej kadir je drnč, moško travo in listje oreha, glej ga, zdaj se predaja fensi holandski hibridni konoplji. Vsi mladoletni, ki so do nedavna še polnili nosove s speedom in se šopali s slabimi tabletami, danes prisegajo na nobel kokain. Jaka noblesa. Kdo pravi, da študentje nimajo denarja. V Ljubljani je v zraku že toliko prahu, da zmanjšuje vidljivost na cesti. Zares neokusno.

Glavno je, da smo uspeli v svoji sveti nameri in izpeljali divjo orgijo do klavnega konca. Kljub temu, da je letnica popolnoma neusodna in da je realnost, ki nas je čaka, letos še posebej brezvezna. Teden pred novim letom pa je bil tako intenzivno orgiastičen, da se nam je omračil um. Novoletna zabava se nam je po vsem tem zdela povsem absurdna, in malo je manjkalo, pa bi vse skupaj poslali v kurac. In vendar smo

Ko vsi vemo, da je ta pretirana skepsa glede let čisto sranje. Kdor je kdaj kaj probal, ve povedati, da so vrstniki kaj hitro lahko čisti dolgčas, ko te v roke vzame prava stvar. Naravno, obojestransko, zabava za staro in mlado. Preprosto: ko si mlad, lahko kot afrodiziak učinkujejo izkušnje, ko si star, pa te seveda rajcajo najstnice.

zdržali, Bogu hvala. Pri vseh globalnih praznovanjih in splošnih bakanalijah je vedno pomembno biti zraven. Že moj stari profesor je rad pobentil, da če nisi zraven, nisi dec. Rad se strinjam. Treba se je zlit z maso, se pomešati med ljudstvo, zaužiti sadove. Praznovanje. Treba je čutiti to monumentalno masovno evforijo-histerijo. Na tako pomemben dan je to pravzaprav dolžnost do soljudi in dolg vesolju. S tem izkažemo čast svojemu obstoju in sladkemu suženjstvu časa. Dajmo divje dionizije. In bogovi so mirni. Kogar ni bilo - jebi ga.

Staro leto je minulo in spet smo za leto dni starejši. Za leto bližje smrti. In starost je nonstop na programu. Posebej v vprašanih ljubezni in mesa, v boleznih Venere. Večna neizčrpna tema: ali sem prestara, do kdaj bom premlad, kaj če je prestar, upam, da ni še premlada, stara koka, dobra supa, kdor si upa. Zdi se, da se vsi nekoliko ukvarjajo s tem, ali je nekdo za nekoga ustrezna starosti. Vsi imajo svoje male komentarčke. Več, zadnje čase ima človek občutek, da ni važno kaj imaš v postelji in če ima štiri noge, samo da to bogneš ni prestaro ali premlado. Ne vem, kdo ima čas za ta jajca. Ko vsi vemo, da je ta pretirana skepsa glede let čisto sranje. Kdor je kdaj kaj probal, ve povedati, da so vrstniki kaj hitro lahko čisti dolgčas, ko te v roke vzame prava stvar. Naravno, obojestransko, zabava za staro in mlado. Preprosto: ko si mlad, lahko kot afrodiziak učinkujejo izkušnje, ko si star, pa te seveda rajcajo najstnice. Pri vsej zadevi pa gre logično tudi za določena materialna vprašanja. Pa šta. To ni kar od včeraj, je zgodovinsko dejstvo. Zato me čudi vse to čudenje.

Osebnostno poznam kar dosti primerov, ko so ljudje ekstremno srečni in zadovoljni s svojimi, denimo dvajset let starejšimi ali mlajšimi partnerji. Ostajajo skupaj. In zakaj tudi ne bi, če so srečni. Seveda se bodo takoj našli neki tečneži, ki vas bodo obsojali v stilu: pogledaj jo prasico s tem starim kozlom; ali pa: glej jo staro, mlade fantke fuaka. Pa kaj. In potem sta možna še dva paketa zlobnih špekulacij tipa: kaj hoče mala od tega starčka, očeta ali moškega (če mu sploh še stoji); in obratno: mogoče je mali s tastaro, ker bo kmalu umrla in hoče njen denar. In podobne slovenske etno privoščljivke. Uzurpatorji - fej. A nič ne de, zakaj bi se frustrirali. Da bi obračunali z vsem tem, bi morali uvesti cel teden boja proti dreku. Ljubezen vedno zmaga, če je prava. Leta s tem nimajo nič. Kot je nekoč doživeto znal povedati Zdravko Čolič: ni važno, kaj ljubiš, če le ljubiš zares. In res. Koga brigajo vsi ti detajli, letnice nikoli niso bile moja jača strana. Ko jih jebe, leta. Leta itak grejo. Naj se imajo ljudje radi (in živali).

Rekel bi, da manjka romantike, generalno manjka romantike, ni šanse za seksi seanse. Mladina je dokončno postala konzervativna in frigidna v svoji omladnosti. Mladci so preolikani, brez jajc, androgini in brez iniciative, mladenke pač preveč nedotakljive ali pa pretirano moške v svoji emancipiranosti. Brez veze. Ni več prostora za pravo ljubezen. Depresivno. Nataliteta - katastrofalno. Vseposod hitra hrana, hitre ženske, hitro konec, hvala hitra lepa.

Staro leto je minilo in novo nam že kaže svoje okrvavljene zobe. Kri in sperma, denar, erekcije in revolucije, religije in eksekucije, denar, denar, vedno znova in znova, kot peklenski stroj. Prekleta je. Bilo bi dolgčas, če ne bi bilo tako razburljivo.

Naslednjič: Še

Ante Kristan

Ludvig Golob partizan

Damijan Šinigoj

Ludvig Golob je že 14 let predsednik območnega odbora ZZB NOB NM. Izhaja iz deset članske kmečke družine, ki je za obrambo domovine dala tri brate.

Kako ste vedeli, da greste na pravo stran? Tudi kolaborantje pravijo, da so šli na pravo stran.

Veliko je bilo odvisno predvsem od tega, kakšno je bilo razpoloženje v družini. Ljudje v Sloveniji so se delili na klerikalce in liberalce. V naši družini smo bili naročeni na Domovino, ta časopis nas je že pred vojno napredno usmerjal.

Kakšen časopis je imel pa nasprotni pol?

Liberalen časopis je bil Jutro, krščanska stranka je imela svojega, Slovenca. Ljudje so se seveda že pred vojno opredeljevali. Potekale so agitacije za NOB.

Če dovolite, tudi druga stran je imela agitatorje, ki so vabili ljudi, da se jim je bilo težko pravilno odločiti, recimo.

Leta 1941 je bil sestanek župnikov vseh far v Šentrupertu, kjer je škof Rožman postavil osnovo za agitacijo proti NOB. Tako je nastala oborožena skupina Legije smrti. Prav iz Ljubljane je, denimo, potekala akcija pošiljanja imen ljudi, ki jih je bilo potrebno odstraniti, jih internirati, da bi oslabili NOB. To so pošiljala farna župnišča...

Primorska verjetno ne, se strinjate?

Govorim predvsem za Dolenjsko, na Primorskem so bile druge razmere, na Štajerskem tudi ... Konec 1942. leta je bila cela vrsta ljudi interniranih.

Smisel agitacije je pridobiti človeka na svojo stran. Zakaj levi agitatorji niso agitirali na desnici in obratno? Zakaj so prepričevali le prepričane? Zakaj, recimo, k vam ni prišel agitator, ki bi vas prepričal proti NOB?

O, saj so prihajali.

S kakšnimi argumenti pa so vas vabili?

Da se borijo proti komunizmu, da se borijo za ohranitev vere, da bodo s pomočjo okupacijskih oblasti uredili mirno življenje ..., vabili pa so v domobrance z oborožitvijo, redno prehrano, plačo ... Novačili pa so seveda tudi na silo. Med žeganjem na Malem Slatniku so belogardisti prišli in od večje skupine ljudi pobrali osebne izkaznice ter zahtevali, da se v treh dneh javijo pri njih, celotna skupina pa je raje odšla v partizane. Leta 42 in 43 si se moral odločiti, ali greš v partizane ali pa k belogardistom. Nekaj jih je bilo tudi, ki so se skrivali, a to ni omembe vredno...

Do leta 1942 si bil torej še lahko nevtralen?

Takoj ko so šli v akcijo mobilizacije za kolaboracijo, si se moral odločiti. Drugače so te preganjali. Če so te dobili, so te vtaknili v uniformo.

Ste Novomeščan?

Rojen sem v vasi Mirna pri Trebnjem.

Odločil ste se, da greste v partizane. To je velik korak.

Seveda. Ampak bil sem že organiziran mladinec...

Komunist? Član komunistične partije?

Ne, takrat še ne, skrbeli smo bolj za kulturni program na vasi in izvajali agitacijske in druge naloge v podporo NOB...

Komunistična partija je bila v ilegali. Ampak, ali so ljudje vedeli, kdo je kdo? So spoznali komuniste, ko je šel čez vas?

Ne, kje pa, to je bila prava ilegala. Šele leta 1947 se je KP pojavila javno, do takrat so bili še vsi sestanki tajni.

Torej ste vedeli, kam se odpravljate, ko ste se odločili za odhod v partizane. Pa ste vedeli, da ne bo serviranega kosila, tople postelje...?

Vedel, kaj ne. Ves čas smo imeli stik z enoto.

Dobavljali smo jim material, orožje, hrano...

Doma ste odhod prekomentirali, verjetno. Kaj so rekli starši?

Težav doma nisem imel, ker smo vsi podpirali partizanski boj. Enostavno smo se odpravili.

So bile kakšne sankcije? Sin je izginil, če ga ni bilo pri belogardistih, je bil torej lahko le pri partizanih. So morda zato prišli k vam domov Nemci?

Samo, če je bilo izdano. Drugače pa nas enostavno ni bilo. Pritiskali so na družino, ampak, če ne priznaš ... Zahtevali so od staršev, naj povedo, kje smo, ampak oče je rekel, da ne ve.

Trije bratje ste bili pri partizanih?

Da. S starejšim bratom sva šla skupaj, eden je bil pa že prej pri partizanih.

Kako pa je izgledal odhod?

Dogovorili smo se, kdaj bomo odšli. Ponoči smo se zbrali in odšli. Saj smo vedeli, kje je enota.

Kaj si človek pripravi za odhod v partizane?

V nahrbtniku sem imel perilo vsaj za dvakrat preobleči, nogavice, oedejo, dobro sem se obul...

Kapo ste tudi imeli? Titovko ali kaj?

Ne, to smo dobili kasneje, v enoti.

Rdečo zvezdo ste si morali sami našiti?

Ne, to so dali šivati drugam, največkrat našim mladinkam. Od kapitulacije stare Jugoslavije sem imel shranjeno mauzerico, ki so jo delali v Kragujevcu. Na Mirni je armada stare jugoslovanske vojske, ki se je pomikala iz Litije proti Gorjancem in naprej dol, razpadla in vojski so orožje enostavno pometali proč. In smo pobirali. So bile tudi bombe v zabojih, pa jih nisem mogel nesti.

Kje ste pa imeli skrito puško?

Na podstrešju vaške kapelice.

Ste v noči, ko ste se odločil oditi, normalno spali?

Spominjam se, da dolgo v noč nisem zaspal, drugače pa nič posebnega, zbrali smo se in odšli.

Pa pet fantov ni bilo sumljivih?

Ne, ker nas pač nihče ni videl.

Saj morda si napačno predstavljam, ampak ali ni bila Slovenija okupirana in so bili okupatorji povsod?

Takrat konkretno je bila italijanska in belogardistična postojanka na gradu Rakovnik pri Šentrupertu, v gradu Dob pa je bila v zaščito še ena fašistična postojanka. To je bilo vse. Če so šli ponoči ven, pa niso šli vsak dan, jih je šlo po dvajset, z dvema mitraljezoma, to se je zaradi medsebojnega obveščanja vse vedelo. Ni bilo nevarnosti, da pademo v past. Kasneje je bilo težje, ko so se postojanke razširile, recimo leta 1944, ko so Nemci že načrtovali svoj umik in so zavarovali prometnice.

Koliko ste imeli do enote? Par dni?

Dve ali tri ure.

Hodiš po gozdu in nenadoma nekdo zavpije "Stoj!"?

Bili so v naselju Stara Gora, morda je bilo tam dvajset družin in vinogradniški hrami. Nismo šli po gozdu.

In tam je živela Gubčeva brigada? Koliko mož šteje brigada?

Od tristo do petsto.

To je veliko ljudi. Ste živeli po hišah?

Največ po hišah, senikih, pa tudi v gozdu, zlasti še, če je bilo pričakovati prihod sovražnika. Smrekove veje na zemljo in je nekako šlo...

Kako so vas sprejeli, ko ste prišli?

Poklicali so dežurnega in ta nas je razporedil.

Tako enostavno? Morda sem gledal preveč filmov, ampak lahko bi prišel belogardistični vohun in nato izdal položaj. Niso nič preverjali?

Seveda so, kasneje. Obveščevalni varnostnik je vse preveril natančno na terenu.

Kako je izgledalo naprej? Urjenje?

Naslednjo noč sem bil že na straži. Se še danes spomnim.

Vas je bilo strah?

Ne toliko, ampak sploh nisem vedel, kaj moram delati. Dežurni v četi mi je samo malo povedal o stražarskih pravilih.

Usposabljanja potem ni bilo posebnega?

Bilo, sproti. Tretji dan sem bil že v patrulji. Pa z intendanti na teren...

Po hrano? Če niso dali, pa na silo vzeti? Vojska je vojska, mar ne?

V glavnem so dajali prostovoljno, iz hiš, v katerih so bili proti nam pa so enostavno zaprli vrata ali pa dali iz strahu, četudi so bili nasprotniki. Bile so pa seveda tudi rekvizicije. V času napada na Cankarjev bataljon na Javorjevici je na primer zvečer stekla akcija oskrbovanja brigade in zato je bil nekaj časa bataljon oslabiljen. Ena skupina je šla v dolino čisto blizu Nemcev in tam naredila rekvizicijo.

To pomeni, da so nekomu vzeli kravo in mu dali potrdilo?

Da, pobotnico, na kateri je tiskano pisalo, da se bo vrnilo ali plačalo po vojni.

Pa se je vrnilo?

Nekaterim se je, seveda. Ne vem, katerega leta so pobrali te pobotnice, da so vrnilo vzeto.

Kako je pa pri partizanih izgledala disciplina?

Tako kot danes pri vojakih?

Zjutraj je bil zbor, da se je ugotovilo številčno stanje, potem se je pa že razporejalo na patrulje, straže, pomoč kuhinji ...

Se je pazilo, da so borci čisti, obriti?

Na higieno se je gledalo, pa obriti smo morali biti. Vsaka četa je imela svojega frizerja, britvic ni bilo. A bili smo mlajši, nismo bili tako poraščeni...

Kaj si človek še zapomni? Prvi boj? Prvo akcijo?

Ste kdaj streljal?

Bil sem lahki mitraljezec.

To pomeni, da je v borbi točno določeno mesto, s katerega tolčeš?

Mitraljezci smo bili seveda dobro razporejeni.

So bili komandanti dovolj vojaško podkovani ljudje, da so vedeli, kaj in kako? Kam recimo težki mitraljez, koga na krilo ...?

Seveda, nekaj je bilo šolanih oficirjev oziroma podoficirjev in vsak prosti čas je potekalo usposabljanje. Tudi za komandirje brez vojaških šol, ki so bili natrenirani v praksi, prek borbe.

Predstavljam si, da napasti utrjeno postojanko ni tako enostavno.

Najprej so se zbrali bombaši, prostovoljci. Tudi jaz sem nekajkrat bil. Ti so šli naprej, ponavadi ponoči, premikali so se v smeri, kjer ni bilo odprtega sovražnikovega ognja. Potem je bila zaseda in nato napad. In napad je napad.

Ste pred prvo akcijo kaj trenirali streljanje ali je bilo to recimo zaradi hrupa prepovedano?

Bilo je nekaj zračnih pušk, pa naboj ali dva smo lahko preskusili kar v gozdu.

Ste se veliko streljali?

Če si padel v zasedo, si se moral braniti. Ampak poraba bojnih sredstev je bila strogo racionalizirana, nismo imeli na pretek vsega.

Ste kdaj padli v zasedo?

Seveda sem. (smeh)

Ste si zapomnili, kakšen je občutek, ko prvič v življenju streljaš na drugega človeka?

Bilo je ponoči, bili smo zasuti s sovražnikovim ognjem. Ko je po nekaj minutah minil strah, veš, kje se lahko skriješ in začneš streljati. Potem strahu enostavno ni več. Takrat sem normalno streljal, se premikal, ne glede na to, ali je bil na levi ali desni kdo ranjen, mrtev.

Pa ste slišali povelja v boju? Sploh obstajajo povelja?

Obstajajo, jasno. Običajno so komandirji vodov spodbujali, poveljujoči pa dajejo direktivo naprej, nazaj ali držati. Je pa pravilo, če se ne upreš ognju sovražnika, si mrtev. Ker če streljaš nazaj, se sovražnik tudi boji tvojega ognja, se začne skrivati, ti pa dobiš možnost manevriranja. Če pa tega ni, si pod ognjem in si hitro ranjen ali celo padeš.

Pa ste ponoči videl, kam ali koga streljate?

Samo v smeri ognja.

Pa veš, recimo v spopadu, ali si prav ti ustrelil človeka?

Ne, katera krogla zadane, ne razmišljaš.

Ampak na nasprotni strani so pa videli vaš ogenj.

Seveda so. Ampak nabojniki niso nikoli z močnimi rafali spraznil, razen če je bilo potrebno zaustaviti sovražnikov juriš, če pa greš v napad, da se ti premikaš, pa čim manj ognja. Dva, tri naboje, samo toliko, da sovražnika držiš pri tleh. Drugače se preveč izdajaš. In ne veš kot pol nabojnika iz enega mesta. Se moraš premakniti.

Ampak to so svari, ki jih ne veš, ko prideš v partizane. To se naučiš, če preživiš?

Seveda. Psihično moraš biti dobro pripravljen. Nam je veliko pomagalo, ker smo vedeli, da, če bomo ranjeni, bodo bolničarji takoj pri nas in ne bodo pustili, da bi nas sovražnik ujel.

Je kakšen vaš prijatelj padel?

Ko so nas lovili četniki nekje v Kočevski reki, sva s prijateljem tekla skupaj in je enostavno padel. Sem ga obrnil in je dobil strel natančno v srce. Enkrat je pa granata med nas padla, jih je štirinajst padlo, enemu je nogo odtrgalo, enemu je zadaj vse odprlo, da je čez hrbet dihal in je vstal in tekel, ga nikoli več nisem videl. Bolničarji so oskrbeli ranjence, mi smo morali pa orožje pobrati, drugače bi ostalo tam.

Ste vedeli, da gredo ranjenci v bolnico? Srbi so recimo svoje ranjence nosili s sabo ves čas.

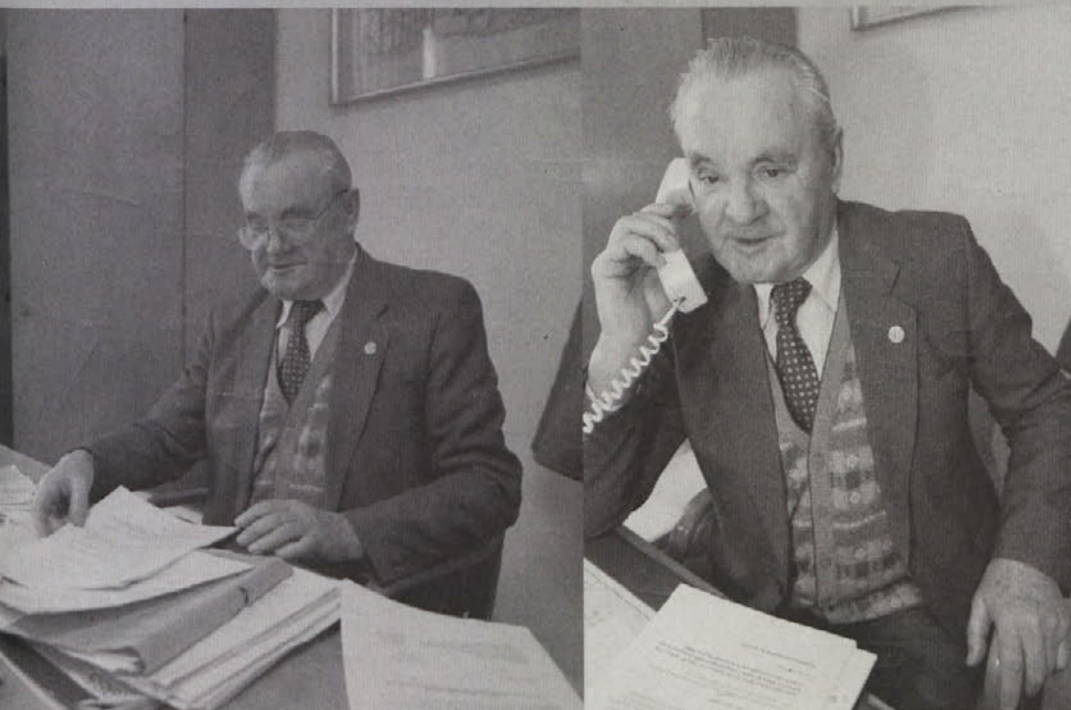
Seveda smo vedeli za bolnice. Tudi sam sem bil tri tedne v bolnici, so mi skoraj noge zgnile, ko smo transportirali nekje dol v Kordunu proti Dalmaciji ranjence po snegu. In so nas ustaši počakali v vasi in nas klali enega po enega, niso smeli streljati, da se niso izdali.

Ste kdaj sovražniku zrli v oči?

Enkrat, ampak nisem imel časa streljati. Jo je brisal proč od mene, jaz pa v drugo smer. So me lovili belogardisti pa sva se z enim za vogalom hiše srečala, sva skoraj trčila skupaj, v Nemški vasi. So streljali za mano, a me niso zadeli. Je pa frčala zemlja okoli mojih nog, tako sem vedel, da streljajo. Če leti nad glavo, žvižga, če gre nižje, ne slišiš.

Med begom ni strahu?

Ni časa.

Igor Lumpert: jazz improvizacija izlet v svet resnične svobode

Marijan Dovič

Kaj ste počeli z ujetniki?

Nazaj smo jih pošiljali, v štabe. Če se je kdo predal, nismo streljali. Naš interes je bil preprečiti strah med njimi. Če bi jih pobijali, se nihče ne bi hotel predati in bi se borili do konca. Gorjanskemu bataljonu se je enkrat predalo dvajset pripadnikov domobrancev. In so jim dali na izbiro, ali gredo domov ali se nam pridružijo, in le polovica jih je odšla domov.

Je z vaše strani kdaj kdo prebegnil?

Je, seveda, neki znanec je pobegnil v belo gardo, jeseni 44 pa sem ga spet srečal v partizanih. Recimo, če bi bil na Javorovici komandant bolj strog do dejstva, da je domačin izginil iz enote, bi bilo drugače. Moral bi narediti premik ali premakniti straže in zasede. Tako je bilo pa 134 mrtvih. 30 so jih zajeli, ker niso bili oboroženi. Ranjence so kar tam postrelili.

Mi lahko razložite, kako to, da so se za Slovenijo borili partizani, pa domobranci, pa belogardisti, pa Nemci in Italijani...??

Belogardisti se niso borili za Slovenijo, oni so natančno videli kako in kaj. Natančno so vedeli, da gredo v zaščito Nemcem in da se bodo borili proti partizanom. Nekateri morda so se borili za vero in boga, za Slovenijo pa ne. Sem z nekaterimi govoril, ko še niso bili v beli gardi. Računali so, da jih bodo na koncu Angleži rešili.

Ne razumem. Zdrav razum pove, da celega sveta ne moreš osvojiti in da bodo Nemci prej ko slej morali pobegniti. Zakaj so potem sploh sodelovali z njimi? Ali pa so Nemce, okupatorje samo izrabljali na nek način?

V smeri Sevnice je bila v Trzinu belogardistična postojanka, če je ne bi bilo, bi partizani pritisnili naravnost na Nemce v Sevnici. Nič niso izrabljali okupatorja, kar lepo pomagali so mu. Veliko jih je pa čakalo, da se bodo Angleži izkrcali na Jadranu in upali so, da bodo potem sodelovali z njimi.

Ampak saj Angleži so bili vendar zavezniki ...

Ja, ampak na to so računali, ker ni bilo jasnih ciljev. Angleži so naredili enak prodor v Grčijo in so razorožili partizane.

Je bilo možno, da bi sem prišli Angleži in nas razorožili? Bi partizani dali orožje?

Veste, zelo težko je reči. Anglija je igrala čudno politiko. Spomnim se, da smo bili 1945. leta soočeni, da se ali umaknemo iz Trsta ali pa nas Anglija s celim korpusom, tankovsko divizijo, posebej formiranim, da udari na Slovenijo, napade. Do Ljubljane smo imeli uzbuno. Če se ne bi umaknili iz Trsta in Koroške, je vprašanje, kje bi bila meja.

Ampak, potem je tudi vprašanje, kje bi bili na tej strani Rusi. Verjetno ne bi kar stali...

Seveda. Tako da ni čudno, da je kljub temu, da je begunska vlada, Slovenci po svetu, ministri ..., opozarjali, veliko ljudi odšlo v belo gardo. Ampak dali smo jim možnost, da prestopijo brez kazni, pa je bilo malo odziva. Seveda, tam je bilo lepo življenje, uniforma, prehrana...

Ste vedeli, koliko časa bo trajala vojna?

Menili smo, da bo trajala dobrega pol leta. So bile možnosti, če bi Angleži ne stali...

Je res, da ima italijanski tank šest prestav, eno za naprej, ostale pa za beg? Kakšni vojaki so? Etiopijci so jih nagnali s sulicami...

Samo če so imeli premoč, so bili pogumni, človek na človeka ne. Imeli pa so dobro artilerijo.

Kaj pa Nemci?

So bili malo bolj odporni, bolj žilavi, niso se vsakega strela ustrašili.

Borili ste se z domobranci, ustaši, četniki, ljotičevci, fašisti, črno roko, nacisti, ... po vsej Jugoslaviji. Je kakšna razlika boriti se z enim ali drugim?

Vsi ti so bili hrabri tam, kjer so številčno močni naredili posamezne vpade. Drugače pa ne.

Ampak bili so klavci. Se človek ne boji boriti se proti njim? Človek prej pobegne kakor drugače...

Na posameznika zagotovo deluje. Ampak ko braniš sebe, moraš s tega vidika onemogočiti sovražnika. Če v to nisi prepričan, pa slej ko prej padeš. Če si prehitro odstopil, naredil umik, recimo.

In če je naredil umik, je zadaj stal partizanski komisar, ki ga je ustrelil v glavo?

Ne, ni bilo tako.

V Rusiji je bilo, vsaj iz literature mi je poznano.

Tudi v Nemčiji. Kadar so jurišali, so zagotovo stali zadaj oficirji. Pri nas pa so bili jurišniki prostovoljci, zato je komunistov in skojevcev največ padlo. Ampak če se ena skupina dvigne, vse potegne za sabo.

Juriši se mi zdijo nepotrebni, veliko žrtev za nič.

Največkrat si sovražnika, ki je bil dobro utrjen, s položaja pomaknil samo z jurišem. Največkrat. Bilo je kar naenkrat proti njemu veliko ognja in hitrosti. Ponavadi so se umaknili, takoj ko se je začel juriš. Ker so tudi sovražnikovi komandirji morali zaščititi svoje borce, so ukazali umik.

Ste imeli uniformo?

V glavnem smo imeli angleške uniforme. Prej pa italijanske, spodnji ali zgornji del, obeh delov skupaj ne. Pa krojači so šivali ...

Je možno primerjati '41, '91, pa vojno v Bosni, Hrvaški...? Civilne žrtve, klanje ...

To je bila napaka vseh, zato so izgubili. Ko so ustaši klali, so jim četniki vračali z istim.

Kdaj se človek spremeni v zver? Legitimno je sovražnika ubiti v boju, legitimno ga je raniti, ne smeš pa ubiti ranjenca, ujetnika...

To je že prej v človeku, menim.

Danes so domobranci rehabilitirani...

Mislím, da še niso.

OK, recimo gospod Drobnič je postal generalni tožilec.

On je bil belogardist. Ko smo jih dobili iz Avstrije nazaj, so bili vsi mladi spuščeni, takšni kot je Drobnič, lahko je študiral...

Recimo, Drobnič je odpiral stare primere, potem jih je pa zavrgel, država je izplačevala odškodnine...

Ja, tega je bilo prek petsto primerov.

Ste spili kdaj kakšno kavo z dombrancem, belogardistom?

Da bi se z njim pogovarjal? Ne.

Kaj pa samo kavo spili? To lahko naredite? Lahko.

Brez problemov?

Bom povedal primer. Neki Zupančič je bil vodja belogardistične čete in je napadel našo komando. In so naredili veliko škode. Pa smo šli k njemu domov in pobrali, kar je on nam razbil. In zagrozili smo, da bomo vedno prišli. Takrat, v tisti akciji je bil ubit tudi moj prijatelj. Ne vem, ali ga je on ubil. Ampak ko sva se srečala, bil je vodja neke ekonomije, se o tem nisva pogovarjala. Tega niti omenila nisva. V podzavesti to v tebi žge, ampak glasno tega ne omeniš. Ker če bi to vprašanje spet odprl, potem ni konca. Vse bi se začelo znova, od začetka.

Mladi saksofonist iz Lešnice pri Otočcu, rojen leta 1975 v Novem mestu, stopi na glasbeno pot s harmoniko, a se kmalu zapiše jazzu. Po diplomu na konservatoriju v Linzu ga Reggie Workman, nekdanji basist legendarnega saksofonista Johna Coltranea, predlaga za štipendijo na ugledni newyorški New School University, kjer zdaj študira z Georgeom Garzonom in Reggiejem Workmanom. Aktiven je tako na newyorški kot na slovenski in avstrijski jazz-latino sceni, sodeluje s priznanimi glasbeniki (Reggie Washington, Marc Abrams, Bruno Ceseli, Ares Stavolazy, Jeff Bodreaux, Boris Kozolov, John Chin, Andy Mckee, Damian Reed ...). Od vsega začetka kot mentor vodi oddelek saksofonov na novomeški paletrni delavnici Jazzinty. Letos s svojim mednarodnim kvartetom in avtorsko glasbo nastopi in navduši na ljubljanskem jazz festivalu, decembra pa smo pričali slovensko-avstrijsko-nemški turnej nekoliko spremenjene četverice, ki bi morala gostovati tudi v Novem mestu, pa ji žal zaradi organizacijskih nedorečenosti med LokalPatriotom in KC Janeza Trdine to ni bilo dano.

Nazadnje smo te imeli Novomeščani priložnost slišati avgusta na Jazzinty "jam-sessionih". Kakšni so vtisi z letošnje delavnice?

Delavnica je zares zacvetela. Zelo me veseli, da smo po tako dolgem času v Sloveniji le dobili nekaj takega, kar je v tujini praksa že vsaj deset let.

Kako si zadovoljen z jazz sceno v Novem mestu ali na Dolenjskem, ki je blago računano še v razvoju?

Mislím, da se scena - sicer zelo počasi - kar nekako prebija iz okovov enoličnosti, ki prevladuje po vsej Sloveniji.

Kaj pa tvoji učenci saksofonisti, opažaš napredek, si zadovoljen z daljnosežnimi učinki delavnice?

Mením, da je napredek res ogromen. Sem zelo vesel, saj so vsi kar dojeli, za kaj gre.

Letos si nastopil tudi v Križankah na ljubljanskem jazz festivalu, ki še vedno velja za ugleden evropski jazzovski dogodek.

Seveda sem bil zelo vesel priložnosti, da se predstavim na jazz festivalu takega formata. Mením pa, da je bil tudi program, ki smo ga predstavili, zares vreden oglada.

Imaš kdaj tremo?

Ne, tremo nimam nikoli.

Prve izkušnje z jazzom in improvizacijo?

Delavnica Braca Doblekarja v Ljubljani. Pri petnajstih letih sem začel igrati sax in tudi improvizirati.

Kaj ti pomeni improvizacija?

Pomeni mi svoboda in najvišjo stopnjo ustvarjalnosti, izlet v Resnični svet, ki obstaja ob tem

iluzornem svetu, ki nas obdaja vsak dan. Je trenutek resnice.

Na kaj misliš, ko improviziraš - če sploh na kaj?

Ne mislim prav na nič, če sem iskren; le včasih se mi pojavijo določene vizije barv.

Od časov, ko si igral pri Doblekarju, pa zdaj, po Linzu in prvem letu v New Yorku, se je tvoje igranje nedvomno zelo spremenilo tudi v kvaliteti. Čemu pripisuješ ta odločilen preskok, kolikor si ga gotovo doživljal tudi sam - vaji, kakšni izkušnji z učitelji?

Element, ki je bil ključnega pomena, so bile neizmerno boljše ritem sekcije in pa seveda drugi odlični glasbeniki, ki so me obdajali od prvega dne, ko sem prišel.

Kako komentiraš svoje prebijanje v mednarodno sceno, New York - od zunaj je videti zelo uspešno?

Je zelo trda, trnova pot, a počasi se stvari premikajo.

Koliko časa si rabil, da si se kot glasbenik znašel v velikem mestu? Imaš band, igraš, snemaš - ali v glavnem študiraš?

Če povem po pravici, se še nisem čisto dobro znašel, kajti vedno se dogajajo stvari, ki te vržejo iz tira. Našel pa sem nekaj ljudi, ki imajo pravi "attitude" in ki mi ustrezajo.

Koliko vaje priporočaš mladim saksofonistom; mislim, koliko sam vadiš?

Priporočam čim več poslušanja glasbe, starih blue note cd-jev, skratka, vseh dobrih cd-jev, ki jih še niso slišali. Predlagal bi Blue in Green, Miles Smiles, Love Supreme - Coltrane, lahko bi jih naštel še sto. Priporočam jim, naj ne vadijo preveč. Raje bolj malo, pa z veseljem, kot pa veliko z jezo. Sam vadam okrog pet ur dnevno.

Kakšno je razpoloženje med newyorškimi jazzerji po septembrskih dogodkih?

Problem je v tem, da je dosti ljudi po dogodkih začelo ostajati doma. V mnogih lokalih niso rabili več bendov in je mnogo glasbenikov izgubilo svoj posel. Čeprav, zdaj je že skoraj vse po starem.

Prihodnje leto upamo, da bo v Novem mestu med mentorji delavnice Jazzinty tudi legendarni basist Reggie Workman. Kaj misliš na splošno o konceptu razvoja delavnice?

Mislím, da bomo z Reggiejem prepričali vse tiste, ki nam še niso dali roke za ta neverjetni podvig. Sama prisotnost legende takega formata bo dvignila Jazzinty na zelo visoko raven, tako da mislim, da bodo letos prvič prisotni tudi učenci iz drugih držav.

	SESTAVI TOMAZ KONOLUJA	LIBOLJIV MOŠKI	OTOK GREDE V KELTSKI MITOL.	SP. DRAM. (TIRSO DE)	SL. PESNIK IN ZDRAVNIK ALDIZ	POLNILO ZA POTICO	IZDAJANJE VOHUNJENJE	OSLOV GLAS	AFRIŠKA ANTILOPA	PRIST. RJAVE BARVE	PRVI IN DRUGI VOKAL	PARK	INDIJANSKO PLOVLO	ARABSKA DRŽAVA	DOHODKI OD VPLAC. DENARJA	PRIJATELJSKA GESTA	GL. MESTO EGPTA									
→	CA	IN	O	I	GRA	BELA OBLEKA MINISTRANTOV	KO	RO	K																	
RAZISKUJOČE VOHANJE	OV	O	H	A	V	A	N	J	E	MENJADCA RUC. MESTO NA DALJ. VZHODU	A	M	E	B	A											
BOGINJA ATENA	P	A	L	A	D	A	Y	A	ZUNANJI CRANJE	V	N	A	N	U	I											
OSTAVEK PRI NASTEVANJU	A	L	I	N	E	J	A	V	O	PROSTOVOLJEC KUPCEK IZRITE ZEMLJE	O	L	N	T	E	R										
ZVOK DOLOCENE VISINE	T	O	N	V	A	L	K	I	R	VIAĞNERJE-VI OPERA MATJAZ KMEC	SVED. SMUC. SPEDIŠE	O	B	L	J	S	K	A								
park	↓	PLANETKI MED MARSOM IN JUPITROM	NUŠA TOME	VRSTA TISKA	BOŠT BOGOV	NOVO MESTO	park	VELIKA SPORTNA OBJEKTA	POKRAJ. V VIETNAMU VODNA ROPARICA	AN	A	M	N	E	R	C	PEVEC DADI	D	A	N	NAJVIŠJI DEL ISTRE. BELA ISTRA	KRILLO RIM KONJENICE	JAP. GLEDAL. IGRA			
ZAČET JAZZEN-ZNA NA HOLAND.	J	A	N	S	E	N	S	V	POLJSKI DENAR (MIN.)	DALJŠE OBDOBJE. VEČNOST	LADJSKA KABINA MATUJA EGAR	K	A	J	U	T	A	PREB. AZIJSKE DRŽAVE STRONDUJ	I	R	A	D	A	N		
OČESNA NARUKA NA ROŽENIC	T	I	M	A	T	I	Z	E	M	METULSKA TOVARNA ESTONEC	B	E	T	I	S	V	E	T	I	L	O					
DEPIJA WINDOWS OV	T	I	N	A	D	L	R	E	E	DNEMOGEL PRESTOLNICA ARMENIJE	UVERTURA. UVOD. LEPENKA	I	N	T	R	O	HUMOR. PUTRBI DANKA	I	D	A	park					
RAZVEJANA ZVONCA OULICA	T	L	O	E	N	D	R	O	PJAJCA IZ SADIJA GL. STEVNIK	S	O	K	A	R	S	R	P	A	DOGOVOR JENA KOLIJNA	ZDRAVLO ZA MALARIJO						
KMET. DRAC	O	R	A	T	A	R	I	A	T	PAGINA SPREDETVO ZA VZHAIJANJE	S	T	R	A	N	K	A	T	E	PREDGOVOR LAHEN VETER	R	E	K			
JE V NAPOTO	M	O	T	I	E	R	O	I	K	POLODAREK STAR SLOVAN	NIZKA TEMP. TRETJA POTENCA. ST.	M	R	A	Z	S	T	R	I	P	I	B	A	K	T	E
ŠIBENIK	S	A	V	A	N	A	V	O	K	ZVALNIK JANEZ ROTAR	V	J	E	N	A	T	A	J	O	N						
ITA RINA	I	D	A	K	R	A	V	A	N	J	A	U	C	O	V	I	T	I	P	A	T					
OGARETNI ODREK	Č	I	K	A	N	E	T	R	S	NEKD. ENSKA POP SKUPINA	B	A	N	A	N	A	R	A	M	A	ZAČETNO DRAMATIKA NOVAČANA	A	N			

Rešeno križanko pošljite na naslov **Park, Prešernov trg 8, 8000 Novo mesto**. Prva nagrada je ura Festina v vrednosti 30.000 sit, imamo pa tudi kar nekaj tolažilnih nagrad. Na veliko novoletno nagradno križanko iz prejšnje številke, ki je zaradi nekaterih zelo izvirnih rešitev dvignila veliko prahu, smo prejeli 12 bolj ali manj pravilnih rešitev. Nagrajenci pa so: 1. nagrada (vrednostni bon za 15.000 sit v Knjigarni Goga) prejme **Barbara Tomšič**, Bevkova ulica 2, Ajdovščina. 2. nagrado (vrednostni bon za 10.000 sit v Knjigarni Goga) prejme **Mateja Plut**, Prečna 75, Novo mesto. 3. nagrado (vrednostni bon za 5.000 sit v Knjigarni Goga) prejme **Stane Vesel**, Vavpotičeva 4, Novo mesto. 4. nagrado (knjigo iz literarne zbirke Založbe Goga) prejme **Rok Markovič**, V brezov log 48, Novo mesto. 5. nagrado (prav tako knjigo iz literarne zbirke Založbe Goga) prejme **Janez Štrbenc**, Ragovska 8, Novo mesto. 6. nagrado (zgoščenko iz Glasbene zbirke Založbe Goga) prejme **Ana Vesel**, Vavpotičeva 4, Novo mesto. 7., 8., 9. 10. in 11. nagrado (koledar Rock Otočec) prejmejo **Eva Filej**, Danila Bučarja 9 Novo mesto, **Jure Škvorc**, Gradiška 5 Straža, **Magda Lojk**, Stopiče 61a, Stopiče, **Mitja de Gleria**, Dovško 45 Senovo in **Joži Kodrič**, Irča vas 16 Novo mesto. Vsi nagrajenci prejmejo tudi polletno naročnino na Park. V koliko so že naročniki, naj nam sporočijo, komu želijo to nagrado podariti. Nagrade lahko dvignete v Knjigarni Goga, Glavni trg 6, Novo mesto.

Knjigarna Goga

Glavni trg 6
8000 Novo mesto

tel. (07) 393 0 802
knjigarna@zalozba-goga.si

Delovni čas
pon - pet: od 9h - 19h
sob: 9h do 13h

Fotozgodbe

ŽIGA VIRČ

Peta avenija, Športna dvorana Marof

BOŠTJAN PUCELJ

Dom za sanje, Gimnazija Novo mesto

BOŠTJAN PUCELJ

DAMIJAN ŽIBERT

Nuša Derenda,
Silvestrovanje na Trgu
Matije Gubca, Krško

Trio Kapec, Lokal Patriot

TOMAŽ GRDIN

BOŠTJAN PUCELJ

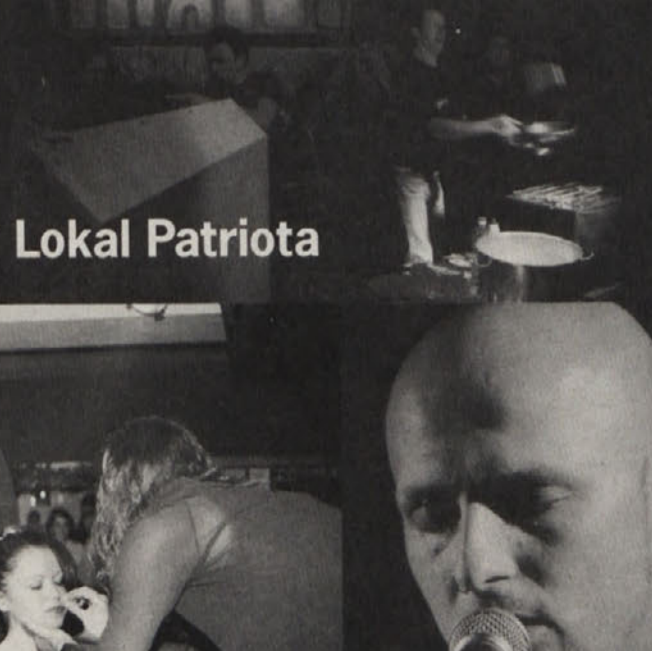
DAMIJAN ŽIBERT

Miss Slovenije,
Silvestrovanje na
Trgu Matije
Gubca, Krško

MIHA ŽNIDARŠIČ

Rojstni dan Lokal Patriota

Frizerska delavnica, Lokal Patriot

TOMAŽ GRDIN

Laufer, MC
Brežice

DAMIJAN ŽIBERT

Informacije pošiljajte na Park, Prešernov trg 8, 8000 Novo mesto ali na e-pošto . Informacije zbira tudi Infotočka Društva novomeških študentov, tel. 07 337 43 74.

Koledar prireditev

Sreda, 23. januar

Otvoritev Parkovih naslovnih 1998-2002. DJ PlankTon. LokalPatriot, 20h.

Četrtek, 24. januar

Petek, 25. januar

Amala, etno-jazz koncert. Skupina ohranja in nadaljuje bogato romsko glasbeno dediščino. LokalPatriot, ob 21h, 600sit (200 konzumacija).

Sobota, 26. januar

Sarajevo Massive, video-glasbeni večer. Timur Makarević (nagrada za najboljši regionalni film na festivalu Studentskega filma v Beogradu) in Dženid Jaganjac (montažer dokumentarca o snemanju filma "Na nikogaršnji zemlji") bosta predstavila kulturni utrip Sarajeva, svoje delo in poskrebela za prijetno drum 'n' bass vzdušje. **LokalPatriot, ob 20h.**

Torek, 29. januar

Slovenski citrarski kvartet, koncert. Kulturni center Janeza Trdine, ob 19.30.

Velika modrina, kinoteka. Zgodba o rivalstvu med dvema potapljačema v globino na dah, ki se začne že v otroštvu, v odraslem svetu pa se sprevrže v nevarno in samoljubno tekmovanje. Režija Luc Besson. **LokalPatriot ob 19h.** Vstop prost.

Četrtek, 31. januar

Koncilija trio, koncert. Tadeja, Rebeka in Tomaž nam bodo predstavili s preigravanjem na kitari in troglasnim petjem uspešnic Simon&Garfunkla, Beatlov in podobnih legend naše in njihove mladosti. **LokalPatriot, ob 20h.** Vstop prost.

Petek, 1. februar

Wet bed, koncert. Novomeška glasbena zasedba se predstavlja z novo alternativno glasbo, pozitivnega r azmišljanja. Trenutno so fantje v studiu, kjer pripravljajo material za njihovo ploščo. Snemajo tudi videospot, ki si ga bomo lahko ogledali pred koncertom. **LokalPatriot, ob 21h.** Vstopnina 600 sit (konzumacija 200 sit)

Sobota, 2. februar

Ženski večer, Večer posvečen ženskimi željam in potrebam (pusbite se presenetiti). **LokalPatriot ob 17h.** Vstop je samo za dekleta, moški lahko vstopijo šele po polnoči.

Škocjan: Sava Kranj, rokomet 1SR LZ, Športna dvorana Marof, ob 20h.

Sobota, 9.2.

Škocjan : Krim Eta Neutro Roberts, rokomet 1SR LZ, Športna dvorana Marof, ob 18h.

Žrk Novo mesto : Zagorje, rokomet 1BSRLZ, Športna dvorana Marof, ob 20h.

Kinospored

23. januar

Princesin dnevnik, komedija. KC Janeza Trdine, ob 20h.
Gospodar prstanov, pustolovska fantazija, Dom kulture, ob 17h in 20.15.

24. januar do 28. januar in 31. januar

Divja dirka, komedija. KC Janeza Trdine, ob 18h in 20.15.

24. januar do 30. januar

Zoolander, komedija, Dom kulture, ob 18h.
Gospodar prstanov, pustolovska fantazija, Dom kulture, ob 20h.

Obvestila

Infotočka Društva Novomeških študentov obvešča

Študentski busi

S polno paro po že ustaljenem voznem redu vozijo študentski busi.

Relacija NM - LJ, ob nedeljah s postaje pri občini:

Ko to tamo pjeva: ob 19.15 uri

Prestizj lajn: ob 19.45 uri

Študent klasik komfort: ob 20.15 uri

Relacija LJ - NM, ob petkih:

Mama prihajam domov: ob 13.40 uri izpred poslovne stavbe Mercator, za Bežigradom

ob 13.50 uri izpred Francoske ambasade, poleg Filo faksa

Relacija NM - MB, ob nedeljah z avtobusne postaje nad novo občino:

Štajerc ekspres: ob 18.30 uri (gre po poti Nm-KrškoSevnica-Maribor)

NOVO!

Relacija MB - NM, ob petkih ob 14.55 nasproti Trasta,

ob 15.00 pri Tyrsevi in

ob 15.05 nasproti avtobusne postaje.

Cena: Ljubljana

500,00 člani

Maribor: 1000 člani

600,00 ostali 1100 ostali

OPOZORILO:

popust pri karti lahko uveljavljate le ob predložitvi potrjene članske izkaznice DNS in ŠS (srebrna in zlata nalepka 01/02).

Rekreacija

Zopet poteka močno oblegana študentska rekreacija. Vse kar potrebujete je Dnš-jeva članska izkaznica (potrjena za šol. leto 2001/02).

Razpored rekreacije:

Nogomet: OŠ Grm - nedelja od 16.00-18.00

Košarka: OŠ Grm - sobota od 15.00-17.00

Košarka: OŠ Brusnice - sreda 20.00-21.30

Odbojka: Gimnazija NM - petek 19.00-21.00

Aerobika

Člani DNS-ja imajo pri vseh programih Hop Kluba 15% popust. Uveljavljate ga lahko z DNS-jevo člansko izkaznico.

Hop klub vam nudi:

- nizko, srednje in visoko intenzivno aerobiko

- Thai bo

- Rope skipping

- program za nosečnice

- programe za izboljšanje zdravstvenih težav

- jutranje razgibanje,...

- športno šolo

- aqu aerobiko

V novembru so se pričeli plavalni programi Hop Kluba. Info: 07/3325 355

Podroben program Hop Kluba vam je na voljo na Infotočki.

Pravna pomoč

Dnš nudi študentom in dijakom brezplačno pravno pomoč, vsak petek od 17.30 - 18.30 na Prešernovem trgu 6. Študentje prava vam pomagajo pri:

- iskanju raznih pravnih informacij

- pouku o pravicah in dolžnostih glede na stanje v katerem ste se znašli (npr: kdaj ste upravičeni do rep. štipendije, do katerih

ugodnosti so upravičene matere študentke, pravice otrok umrlih roditeljev,...)

- pri sestavljanju prošelj, vlog, pritožb,...

- pri sestavljanju pogodb (najemnih,...)

Dnš-jevo smučanje na Voglu od 2.3. - 8.3.

Po enoletnem premoru zopet organiziramo tradicionalno zimovanje na našem najlepšem visokogorskem smučišču na Voglu. Smučanje je namenjeno študentom, dijakom in tudi tistim, ki niso več študentje, a še vedno radi vijugajo. Zimovanje ni priporočljivo za družinski oddih!

Cena: ugodnih 46.200 SIT, za člane DNS-ja seveda še 10% popusta

V ceno je vključeno: namestitve na samem smučišču v brunarici Murka, 6 polpenzionov, 6- dnevna

smučarska karta (velja tudi za smučišče Kobla) ter zabava na muč!

Vse informacije: Infotočka DNS: 3374 374

Študentski boni

prodaja bonov poteka vsak delovni dan med 8. in 15. uro na Infotočki DNS. zadnje čase Pri nakupu bonov morate predložiti indeks ali študentsko izkaznico in osebni dokument. V mesecu januarju vam pripada 21 bonov. Na Infotočki DNS prodajamo bone samo za novomeška gostinska podjetja. Bone za Posavje dobite na Punkt-u v Brežicah.

NOVE CENE!

ima podjetja/cena SŠGT/250 sit Pacific Cikava/310 sit Mc Donalds/335 sit Hotel Krka/410 sit Dijaški dom/220 sit

Smučarske karte

Na DNS-jevi Infotočki je na voljo še nekaj smučarskih kart po zelo študentskih cenah.

Kupijo jih lahko samo člani društva, omejitev po osebi je 4 karte.

CENIK:

smučišče/cena karte Cerklno (vse dni)/2.800,00 sit Rogla (med tednom)/2.100,00 sit Krvavec (med tednom)/3400,00

sit Krvavec (vse dni)/3.800,00 sit Stari vrh (vse dni)/1.800,00 sit Gerlitzen (mladi do 23 let)/2.800,00 sit

Informacije nacionalne agencije programa MLADINA

Zavod MOVIT, Gregorčičeva 3, Ljubljana.

Tel: 01_4265-268. program.mladina@movit.si.

TEČAJ USPOSABLJANJA "UPRAVLJANJE MEDNARODNIH TIMOV" (Nemčija, marec 2002)

Nemška nacionalna agencija v sodelovanju z nemškim zavodom IKAB (Institute for Applied Communication) pripravlja v času od 11. do 17. marca 2002 tečaj usposabljanja za mladinske delavce in delavke, ki so v svojih organizacijah odgovorni predvsem za delo na mednarodnem področju, na primer za pripravo in izvedbo mladinskih izmenjav, evropskih seminarjev, usposabljanj, ipd. Udeleženci bodo na tečaju imeli možnost dela in učenja na vsebinah kot so vodenje in upravljanje projektov, komunikacija, evalvacija, poseben poudarek ho dan medkulturnemu učenju.

Tečaj je popolnoma brezplačen za vse izbrane udeležence, vključno s potnimi stroški, ki jih bodo udeleženci dobili povrnjene na kraju tečaja. Rok za prijavo je 1. februar 2002!!!

Dodatne informacije in prijavnico lahko dobite na nacionalni agenciji

(program.mladina@movit.si), na spletni strani

ali neposredno pri organizatorju tečaja na elektronskem naslovu

ikab-bonn@t-online.de (g. Hendrik Otten).

ZALOŽBA GOGA

ZALOŽBA GOGA

Založba GOGA iz Novega mesta išče nove sodelavce na vseh področjih svojega delovanja, od izdajanja knjig do vodenja in organiziranja kulturnih in s kulturo povezanih projektov. Če menite, da bi se nam lahko pridružili, pokličite na 07 393 08 11 (Damijan).

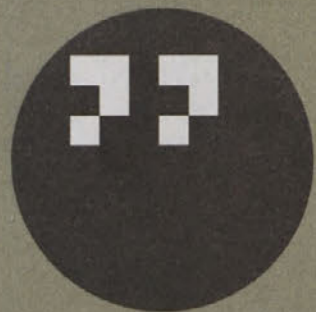
ČASOPIS PARK

Sestanek uredništva bo v soboto, 26. januarja ob 19h v kletnih prostorih Društva novomeških študentov. Vabljeni novinarji, fotografi in vsi, ki bi želeli sodelovati pri ustvarjanju časopisa. Informacije 031 626 326 (Uroš).

park

ČASOPIS PARK

Iščemo sodelavce na področju trženja oglasnega prostora, pospeševanja prodaje in distribucije časopisa. Informacije na telefonski številki 041 519 981 (Luka).

*knjiga

Artur Štern

Jeba z lipicanci

Študentska založba Litera,
Maribor, 2001,
4212 SIT

Lipicanci v naslovu (in še bolj vsebini) nove knjige Arturja Šterna nas utrjujejo v prepričanju, da ta pasma konj nenavadno privlači slovensko literarno srenjo. Le kdo se ne spominja nedavnih

ognjevih in medijsko podprtih prizadevanj za priznanje slovenskosti lipicancev, katero so nam vse glasneje odrekli nekateri sosedje? Glavni in scenarist takratne "konjske afere" je bil vsem dobro znani pesnik Boris A. Novak, ki je, gnan od domoljubja, zbral na okopih za "brambo očetnjave kar lepo število istočuteče avtohtone inteligence. Seveda tudi ni šlo brez marsikakšne ode na čast tem prefinjenim konjem in kobilam.

Precej drugačno vizijo omenjene problematike pa je očitno doživel Artur Štern, saj njegov glavni junak Ludvik Koren že na začetku svoje retrospektivne izpovedi zatrjuje: Do samih teh konj sploh nimam nobenega posebnega odnosa. Če pomislimo še na zgovorno dikcijo iz naslova, postane očitno, da Štern ne izhaja iz domoljubnega tabora.

Prvoosebna pripoved nas nato popelje v preteklost. Srednješolec in kasneje študent (veterine!) Ludvik se nam kaže kot izredno nadebuden mladenič, ki se večkrat brez kančka slabe vesti vede po darwinovskem survival of the fittest. Za oris: izpit iz zdravstvenega varstva kopitarjev. Profesor vedno postavi eno izmed stalnih vprašanj. Ludvik in njegova sošolka sedita pred profesorjem, toda junak zgodbe dobi povsem nepričakovano vprašanje, medtem ko sošolka eno od predvidljivih. No, pa dajmo - kdo bo prvi odgovarjal? vpraša profesor. Že čez trenutek se Ludvik opogumi in začne odgovarjati - na njeno vprašanje. Profesor ga opomni, toda on se spreneveda naprej v stilu ... aja, no, saj meni je vseeno, lahko tudi... - dokler profesor ne popusti in dovoli, da Ludvik nadaljuje. Sošolka je seveda kmalu nemočna zapustila kabinet, on pa približno četrto ure za njo, jasno, z desetko.

Podobne in drugačne (take malo bolj družabne) peripetije iz šolskih dni polnijo prvo tretjino knjige. Šele na magistrskem študiju veterine Ludvik prvokrat naleti na lipicance. Preveril naj bi kompatibilnost med geni staršev in potomcev, ob tem pa naleti na manjša neskladja. Toda kmalu po tem odkritju mu nekdo ukrade

podatke, profesorski lobi pa poskrbi, da izgubi mesto na fakulteti. Znajde se na cesti in marsikaj mu ne gre v glavo. Nazadnje se zapije, zaide med brezdomce in pota ga nesejo v Italijo. Zgodba naprej dobiva karakteristike detektivke, kjer skuša glavni junak razkrinkati nenavadno intrigo. Ker ga krasi nadpovprečna bistroumnost, mu brez večjih težav uspe odplesti klobčič nenavadnih spletk.

Artur Štern je po izobrazbi veterinar, toda z leti je počasi presedlal na pisateljevanje. Kar nam sporoča tudi s pričujočo zgodbo, saj ne more skriti delne avtobiografskosti. Resnična avtorjeva težnja se namreč usmerja na prikaz junakovega duhovnega razvoja; toda duhovni razvoj kot literarna tema lahko učinkuje v postmodernem času le še kot parodija, egotrip. In prav to Jeba z lipicanci tudi je. Egoparodija nekdanjih razvojnih romanov. Junakova najznačilnejša poteza je samozadostnost oziroma notranja statičnost. Ljubezen poimenuje humanoreprodukcijska sfera in zanj predstavlja le poligon za uresničevanje moških spolnih fantazij, ki se ne ustavijo niti pred stasitimi lipicanskimi kobilami. Vendar prav ta samozadostni junak - ob katerem ostale osebe povsem zbledijo - na koncu ne zmore prikriti svoje notranje nepotešenosti. Njegova usoda zato izzveni nekako duhovito osamljeno. In neverodostojno. Dobil sem vtis, da junak prodaja shematizirano verzijo dogajanja in mu ni do tega, da bi bil do bralca iskren; kot da se z njim poigrava iz dolgčasa. Zato mu ne verjamemo, kljub stalnemu zatrevanju, da ima sebe v tej zgodbi za pozitivca. Survival of the fittest brčkone ne potegne brez laži. Ali pač?

Skratka, Artur Štern z novim delom vnovič dokazuje, da bi rad postal enfant terrible slovenske literarne scene. Kako mu to uspeva, boste kajpak presodili njegovi bralci.

Andrej Ferkolj

*teater

JULIAN BARRY / JASNA MERC LENNY

Produkcija: SNG Drama Maribor, mali oder
Režija: Zijah A. Sokolović

Predstava Lenny je drama o življenju resnične osebnosti, ki je pri nas manj znana, v Združenih državah Amerike pa je tako rekoč del kulture in zgodovine. To je zgodba ameriškega upornika, "pokvarjenega komika" Lennya Brucea, iz petdesetih in šestdesetih let prejšnjega stoletja. Predstava o modernem svetu, ki se bori, drogira in umira, malo ljubi, veliko govori, in ki mu na veliko "prihaja". Lenny - ameriški simbol za svobodo govora. Upornik z razlogom.

Rodil se je kot Leonard Alfred Schneider 13.10.1925 v Mineoli, leta 1947 ima prvi samostojni komični nastop, 1951 sreča striptizeto Honey Harlow, s katero se še istega leta poroči. To usodno leto se seznanj z nevarno "gospo" iglo; ostane ji zvest do 3.08.1966, ko podleže preveliki dozi morfina v svojem domu v Hollywoodu. Med rojstvom in smrtjo pa: nastopi - aretacije zaradi obscenosti, rojstvo hčere Kitty, žena prebije 2 leti v zaporu zaradi posedovanja marihuane, ločitev, Lenny v zaporu zaradi posedovanja narkotikov.

Predstava Lenny je vse to in še več. V dveh urah se pred "klubskimi" gledalci in ob kozarcu vina odvrti 18 let javnega, zasebnega in družbeno-političnega življenja kontroverznega borca za svobodo govora. Filmski prizori, ki (brez prekinitiv) nizajo zgodbo o življenju, so tekoči, vendar prenasršeni. Dvajset ljudi, ki krožijo okoli glavnega lika, velikokrat nejasno zapolnjujejo prostor in pripomorejo k temu, da se zgodba izgublja sama v sebi. Zalogaj imen, podatkov, dogodkov, časovnih in prostorskih prehodov zahteva nenehno pozornost gledalca, ki tudi med Lennyjevimi komičnimi točkami komaj zajema sapo, da sproducira smeh. Sokolovičev Lenny je v svojih "mono" točkah prepričljiv, ponekod predolg in nenatančen, pa vseeno zabaven in edinstven. Sokolović se je v tem projektu lotil režije, igre in scenografije. Režijska šibkost je v količinski in površnosti, dramaturška nit (dramaturg Janez Vencelj) pa blede med nedoločeno vlog, ki jih igrajo isti igralci. Tudi kostumi Tanje Grosman Lorencič niso igralcem pomagali, da bi med množico oseb izoblikovali posebne kreacije. Ob Lennyju ostajajo vsi protagonisti samo del njegove zgodbe, sami izgubljajo lastno ostrino in se iščejo med konceptualno razdrobljenostjo. Poleg "velikega" Sokoloviča sta si svoj prostor v predstavi izborila Barbara Jakopič Kraljevič (Sally) in Davor Herga v vlogi odvetnika.

Besede, besede, besede. Lennyjeve komične zgodbe so še vedno sporne, malomeščanska sredica se ob besedi "kurcolizec" še zmeraj zgraža, tisk in televizija jo še vedno cenzurirata. To je ostalo od 40-letne borbe za svobodo govora. Uradno priznanje - prikrita nezaželenost. Kip svobode še vedno molči in dviga roko v pozdrav. Skozi stoletja si ameriški "wellcome" pozdrav narobe razlagamo. Če bi spregovoril, bi bilo v zgodovini marsikaj drugače. Človeško sporazumevanje pa ostaja. Besede so bile, so in bodo. Sami jim dajemo takšno ali drugačno vrednost, zato se dogajajo neprestani nesporazumi. Sporazumevanje naj bi bilo človeška vrednota. Tako kot ljubezen. Smo dokončno izgubili stik z vrednostjo besed ali smo jih enostavno obrabili?

Maja Borin

*tlačénka

Janez Lamovšek

KONTRABANT - Z NOGAMI V ZRAK

(POSEIDON)

Tole je njihov tretji album. Nekdanjo maskoto skupine, violinista Janeza Preloga, je zamenjal šarmer - klarinetist, solokitarist, saksofonist in pevec v eni osebi - Vladimir Strmcnik. Kontrabant je napredoval vokalno in aranžmajske, boja po prihodu Vlada, sicer pa ostaja zvest etnofolku, ki ga pri njih seveda v veliki meri zapolnjuje ciganska glasba, čeprav v sebi združuje širše etnografsko področje, tudi dalmatinsko in rusko (sami pravijo, da igrajo etno-fletno). Nemara je prav ciganska kultura, ki je očitno bistvena prekmurska značilnost, razlog da v skupini deluje tudi naš rojak Vid Klančičar (basist). Naj tu omenim le še vodjo skupine. Bela Somi, edini madžarskega rodu, igra harmoniko, prepeva in zalaga skupino z idejami. Na albumu so pesmi v treh jezikih (v slovenskem, madžarskem, ciganskem) in mešanici vseh treh - originalni francoščini (prekmursko narečje, da ne bo pomote!). Nekaj je priredb, nekaj je avtorskih pesmi. Glasba, že v osnovi dovolj temperamentna, je zanimiva; kljub plimi tovrstne glasbe in že vsega slišane, bi zagotovo pritegnila in zadržala tudi kakšna druga in ne samo etno ušesa. Je zabavljaska, na trenutke samoironična in groteskna, pa tudi romantična in če že melanholična, na koncu vendarle po znanem receptu stopnjevanja hitrosti preide v tisto "maj me briga, kar je, je, dejmo si duška zdej, dokler ne poč!" V nekih trenutkih (ampak samo v trenutkih, da se razumemo!) spominja na istrske Gustafe, pa jasno tudi še na kakšne druge. Kontrabant je "bend", ki zagotovo najbolj vžge, kadar igra v živo in šele tisti, ki zadenejo v živo, so pravi glasbeniki in njim velja vsa čast in slava na veke vekov. Ali njim velja? Plošček nakazuje da.

MILAN KAMNIK - JE ŠE KDO SREČNEJŠI KJE?

(POSEIDON)

Ni naključje, da tale album sledi zgornjemu. Primerjava je še kako možna. Tudi njegov album je na primer tretji po vrsti, celo posneta sta v istem studiju. A če oni zgoraj prepevajo o Prekmurju, Kamnik prepeva o Koroški. Tudi on izmenjuje pesmi s svojim narečjem in tiste s knjižnim jezikom, le da na Koroškem ni ciganov! Tam so bolj knapi, železarji, lesarji... torej tri delavci. Tu ni prostora za nekaj svobodnejšega, ciganskega življenja. Od koga torej vzeti glasbo? Ja, blizu je Avstrija, ampak tam je bolj jodi-jodi. Ostane radio, uspešnice, popevke, pop - glasba, Amerika... In Kamnik je avtor, pesnik, pevec, igra na orglice. Uspelo mu je. K sodelovanju je povabil več uveljavljenih glasbenikov, dva sta mu napisala aranžmaje in skupaj so posneli kvaliteten (na trenutke resnično vrhunski) album pravcati popevk, koroških. Čestitam. Ni dvoma, to je etno glasba! Če ne drugače, vsebuje nekaj malega bluesa, ščepec countrya in tri palce rocka, resda malo mehkejšega, pa seveda žametni, rahlo hripav, konstantno tresajoči se Kamnikov glas in spremljajoče glasove štirih pišk. Yeep. Juhej. To je glasba Koroške. In o čem govori?

Kamnik moralizira, ne obupuje; spoznava; nam pove kakšno zgodbo, se včasih z rimo poigra; Lokalni veljak je ena izmed pesmi in Ljubljana je daleč, a Portorož primeren za na kavo jutraj ob dveh. Kamnik prepeva za druge in ni mu vseeno, od tega živi, in potem občuduje naravo in otroke v rokah drži...

Je še kdo srečnejši kje?

Grozljivo, škandalozno, neverjetno!

Vse o tem, zakaj se je Marta D. sankala

Poznate tistega o Gorenjcu, ki je v nahrbtniku tovoril doma skuhan šnops in mu je na ledu spodrsnilo, da je padel? Ko je na hrbtu začutil nekaj toplega in tekočega, je zavzdihnil: Madona, upam, da je tole kri. Ko sem za sabo zaslišal hreščanje in zaustavil, sem zavzdihnil: Madona, upam, da so tole kosti! A seveda niso bile. Bile so Maksove sani, ki mu jih je le nekaj dni prej prinesel dedek Mrz. Ampak, prehitvam. Pojdimo po vrsti ...

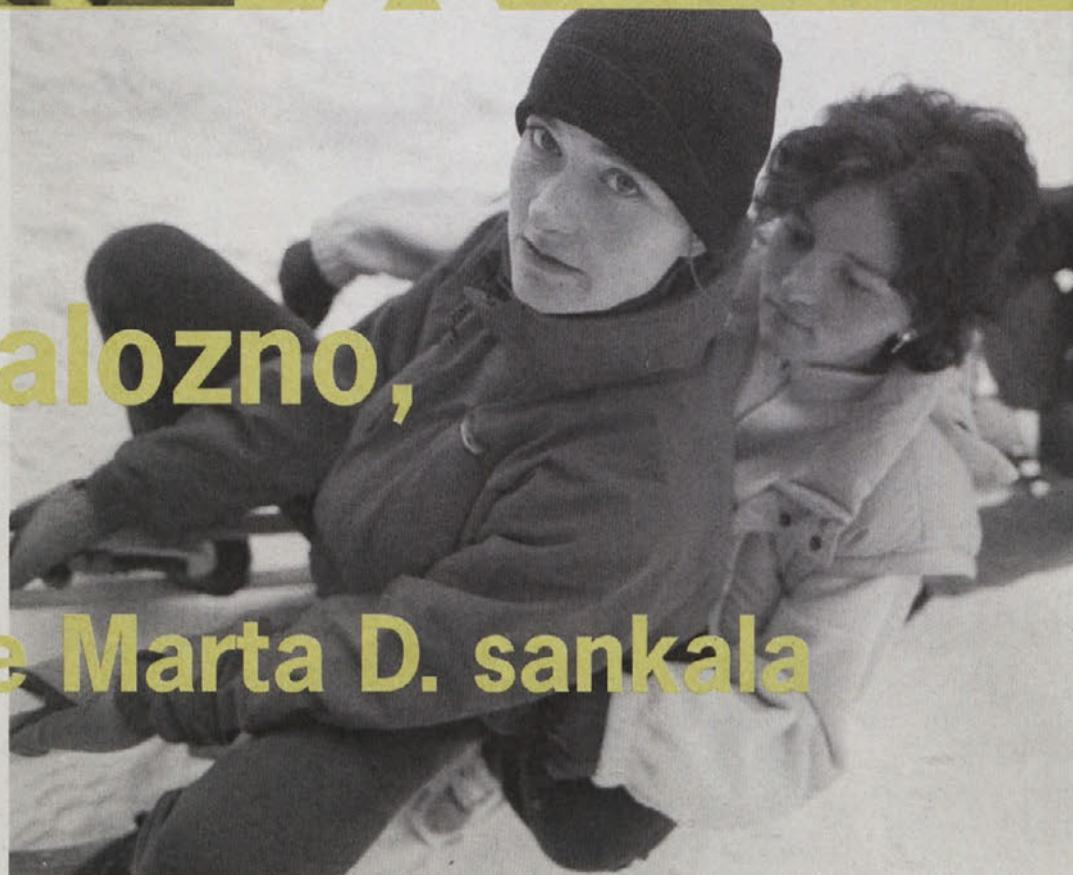

Odravo ParkExtrema par dni po novem letu ni lahko organizirati, verjemite mi. Najprej je bila ideja o turnem smučanju z vrha Gorjancev. Prijavljenih je bilo kar nekaj ekstremistov, tudi naslov, Davo ni videl ničesar, je bil že izbran, a je seveda dva dni pred podvigom narava pokazala zobe in pobrala večino snega prek noči. Odjuga je bila tako močna, da tudi misteriozni in (vsaj do zaključka mojega pisanja) nikoli videni snežni topovi z Gač ne bi pomagali. Četudi bi recimo delali ... Prišla je nedelja in čas za družinski izlet. Otroka sta si zaželela snega. Pravzaprav sem se jaz odločil, da ju

peljem na sneg, saj jima je dedek Mrz ravno prinesel kombinezone, gojzarje, smučarske rokavice, sani ... In smo se odpeljali na Gače. Za sankanje je bilo snega še dovolj. Ata si je letos omislil smuči s poudarjenim robom in ker sem kot tipičen Slovenec že prvi dan smučanja želel 100% izkoristiti plačano smučarsko karto in smučal na vso moč, je popustilo pametnejše-koleno. Ne povsem, le bolelo me je. Kot bi rekli Gorenjci: bolje koleno kot smučka! Pa malce sem tudi po naravi len in sem se vlečenja težkih sani kmalu naveličal. Parkirišče je bilo veliko, vrv za vleko (ker pač imam star avto, sodi med obvezno opremo) imam vedno s sabo, pa sem sani navezal in sinova (previdno) vlekli z avtom. Sta uživala, moja soproga pa seveda ne povsem. Pa saj jo razumem. Res. Že domov grede sem telefoniral in zbral ekipo za naslednjo nedeljo, ko je bil povsem zadnji rok, a ljudje nekako niso bili za. Da bi se mi pustili vleči na saneh. Z avtom. Halo!? Le kdo bi zamudil takšno priložnost, vas vprašam?? Seveda, Uroš po službeni dolžnosti, Bacek prav tako, Backova sestra Mateja po solidarnostni liniji (ker nas je bilo pač malo), Grdin zato, ker je pač za vsako neumnost, moj sin po sorodstveni liniji, edina izjema je bila Marta Dovič. Ona je prišla prostovoljno. Sem razmišljal o kakšnem skritelem motivu, a ga nisem takoj našel. Kot v vsaki dobri kriminalki se je razodel na koncu. A počasi. Po vrsti.

Bacek je poskrbel za vrv (konec koncev je plezalec, mar ne) in sanke, jaz za vlečni avto in sanke, Marta za sanke in tenis copate (!), Uroš za denar za rundo, Grdin za afneguncanje, Mateja pa ... Torej, lepega nedeljskega zgodnjega popoldneva smo se pripeljali na Gače. Ljudi in avtomobilov kolikor hočeš. Cesta na debelo posipana. Čeprav sem bil odločen, da jih vlečem tudi po asfaltu, ker mi drugega ne bi preostalo, se je rešitev, kakor vedno, nakazala v zadnjem hipu. Mimo nas je prisopihalo najbolj športno pero Dolenjskega lista v obliki Igorja Vidmarja. Tekel je na smučeh. Ste vedeli, da ima ta človek v prtlačniku svojega velikega avtomobila športnih rekvizitov za kakšnih dvajset različnih športov? Niste? OK, za devetnajst, veslo za kajakiranje je dal ven, ker mu je ustavno sodišče za mesec januar prepovedalo približevanje valečim labodom na manj kot pet metrov. Ko sem ustavil ob njem, je ogorčen razlagal, kako človek niti v naravi nima miru, da je en idiot ves čas vozil po gozdu. Kje? Igor je pokazal po slabo spluženi gozdni poti in še preden se je uspel do konca razjeziti,

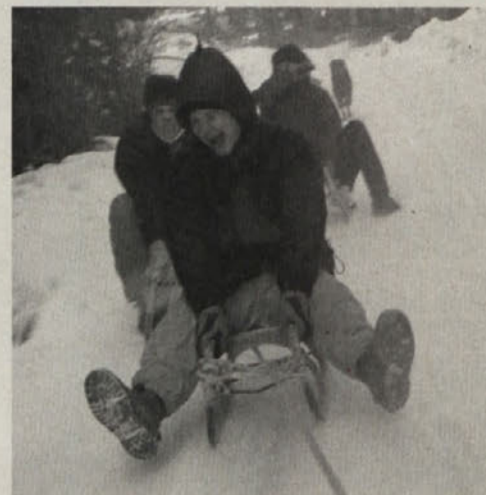
smo že imeli mojo nevado obrnjeno v pravo smer, štrik zavezan za kijuko, vse sanke pa za štrik. Ponudil sem tudi njemu (v prtlačniku ima namreč tudi bigfoot smuči), da ga vlečem, a ker je Park žlahtno konzervativen časopis, si njegovoga odgovora seveda ne upam zapisati. Ljudje so posedli, jaz pa tudi. Pustil sem odprta zadnja vrata, da bom dojemljiv za pripombe in navodila ter pohodil plin. Teško sem speljal, peza je bila velika. A ko sem, je šlo imenitno. Zadaj so vriskali in vpili, zahtevali več hitrosti. In sem jim jo dal. So zahtevali, naj zaustavim, a si nisem upal, da se ne bi kateri zaletel vame in mi opraskal pločevine. Zaustavil sem šele, ko sem skipal Maksa. Je komu kaj? Neeeeee, vozi, Miško! In sem vozil. Jasno. Potem sem zaustavil in predal krmilo Urošu. Tudi sam sem želel uživati. Pa sem. Tisto zelenih in kosmatih, koliko adrenalina. Uroš je sicer vozil relativno počasi

(nikoli prek 50 km/h!), a relativna počasnost v avtomobilu je relativna svetlobna hitrost na saneh. Kar ne veš, ali bi užival ali se bal in potem so občutki mešani. Kar je sicer v redu. Ko sem spet sedel za volan in v vzratnem ogledalu zagledal Urošev navdušen obraz, sem se spomnil, kako me je vozil čez ovinke po samo eni sanici, in sem še jaz pritisnil. Da me kriki groze ne bi motili, sem radio navil na največ. Helena Blagne. In Hantje. Ali nekaj takega. Hehe, so zadaj še bolj vpili in kričali. A vsakič, ko sem zaustavil in vprašal, ali imajo dovolj, so kot v zboru zavpili: Neee!

Grdin, ki mi je ob odhodu na Triglav zjutraj v avto prinesel vročo kavo kar v lončku, v kateri jo je skuhal, je tokrat poskrbel za presenečenje - vrel čaj je natočil v plastenko radenske. Vam niti opisal ne bom, iz kje potegnjena je izgledala... Med čajkanjem sta mimo nas hotela (peš in s sanmi!) Nataša in njen Uroš. Ki sta se ravno vrnila z vrha Gač. Pokazala sta, po kateri cesti se gre, v zahvalo smo pripeli tudi njune sani. Procesija je posedla po snežnih vozilcih, jaz pa sem obrnil kontaktni ključ. Nevada je začela hropsti in pokati, zadaj je kadila kakor kakšen vojaški džems na petrolej, potem pa je v izpušni cevi nekajkrat počilo in motor je utihnil. Pogledam v vzratno ogledalo. Vsi mirno sedijo in čakajo. Fak. A mi je treba tega? Potegnem ročico, da odprem pokrov motorja. Čarovnija. Takoj so vsi poleg, gledajo noter in solijo pamet. Smo samo Slovenci takšni? Ej, tale cevka je sneta... Nataknem in glej čudo. Vžge. Deset let sem jo porival, pol je pa vžgala in šla, mi je nekoč zaupal prijatelj, ko ga je zapustila punca... OK, vsi so bili v sekundi na sankah. A pot je šla pretežno v hrib. In smo obstali. Spet: Fak, a mi je treba tega? Dedci dol, porint (zadnja šipa je ogrevana!), ženske lahko sedijo. Ko so zimске pnevmatike končno zagrabile in potegnile, so popadale tudi ženske, obsedela je samo Mateja, Natašin Uroš je uspel skočiti na zadnje sani. Nadrealistično, res. Gledam v retrovizor in ne smem zaustaviti, ker bi spet obstal, za mano pa v hrib teče

(TEČE!) velika skupina ljudi. So se mi kar malo zasmilili, res. Po kakšnem kilometru malce ravnine. Počakam. Ker bom lahko speljal in jih peljal. Pridejo, zasopihani, posedajo. Pripravljene? Ja, Jože, potegn, mi smo pripravljene... Potegnem. Vsi obsedijo, Natašinega Uroša, ki je sedel zadnji, v veličastnem prevalu skipa. Teče, poskusi nas ujeti, pa mu ne gre. Drsi, pa še v hrib je. Ste opazili nekaj cankarjanskega v tem? Jaz sem, a vseeno nisem ustavil. Hrib je vse hujši. Še bolj pritisnem. Najboljši začnejo padati. Marta nekje s srednjih sani s sabo vzame še Uroša. Grdin in Bacek prav po kaskadersko opizdita v gozd. Upam, da sta živa, a ne ustavim. Mateja in Nataša ne spustita. Pridem do vrha. Pešči prišepajo čas slabe pol ure. Sonce. Sneg. Gozd. Spodnje smučišče. Zimska idila. Odvežemo sani in gremo na sankanje peš. Jaz z Maksom le enkrat, je preveč ekstremno. Ostali gredo do vrha. Najprej se spusti Uroš. Dobi tako neverjetno hitrost, da mislim, da ne bo preživel, ko ga razkoplje. Bacek in Mateja zavirata na vso moč, ko odpovejo zavore, se polomijo njune sani. Grdin in Marta se v oblaku snežnega pršca ustavita meter pred leseno ograjo. Vsi si obrišemo pot s čela. Potem zagledam Maksa, ki s sredine smučišča vozi ribco proti nam. Ej, vam povem, ni ga čez strah za otroka. Skačem po smučišču levo in desno, da ga bom prestregel (in si polomil noge), ko pred mano povsem brez težav zaustavi in mi reče, naj se skuliram. Pa sedem let ima. Saj bi v roke vzel pravico močnejšega, a preveč ljudi gleda. Mali ve, kdaj lahko ...

Sonce se počasi skriva. Postane mrzlo. Skoraj do doline me sankarji lovijo, ne da bi bili navezani. Na cesti jih spet navežem. In gremo. Še zadnjič, proti domu. In pritisnem. Sicer vpijejo, da naj grem še hitreje, a ko se vse skupaj sesuje in zaslišim škrtanje... Na srečo so bile le sani, ki so se zdobile, ker so bile napačno navezane. Maks je kul. Saj bo dedek Mrz prinesel druge... Vsi so preživeli brez zlomov. Modrice ne štejejo! Aja, sani je drugič zvezal Grdin!

Na koncu, kot se za kriminalko spodobi, še rešitve. Marta D. je šla z nami zato, ker nima nobene grde razvade in je tako lahko vsaj izpušne dime vdihavala. Vsaj mislim. Matejo P. smo vzeli pa zato, ker smo afne guncali na območju medveda (in so le dva dneva prej opazili sveže medvedje stopinje v snegu!), pa sem mislil, da je dobro s sabo imeti nekoga, ki teče počasneje od tebe... Anja pa ni šla, ker je Bacek totalno zaljubljen in noče, da pisal tudi kaj o njej. Kar je v redu... Vsaj mislim.

NEKJE V NESKONČEM VSEMIKJU, V NEKI NEUGLEDNI GALAKSIJI, NA NEKEM OD BOGA ZJEBAHEM PLANETU, V NEKI INSTANT DRŽAVICI, V NEKEM TEMHO TEMHEM MESTU, SI MED MNOGIMI PODOBNIMI, HATOL LEGALNIMI IMPORT-EKSPORT ZDRUŽBAMI, SLOŽI SVOJ KRAVAVO ZASLUŽENI KAVH IN DIAMANTE NAŠA INVAŠA HIPER FENOMENALNA

ENOTA **POTLAČ**

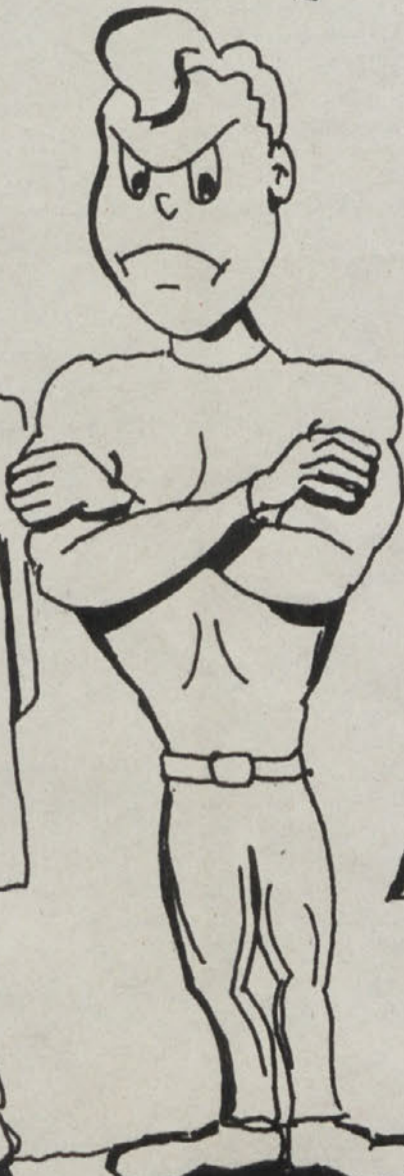
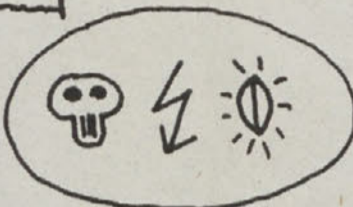
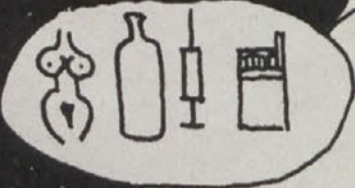
OD DANES
SPREMLJAJTE

DR. NOVŠEK
PRVI IN EDINI MOŽGANI ENOTE, POVOLNI ČLOVEK, ŽE ŽE NE HADČLOVEK, PRAKTIČNO BREZ KARAKTERNIH NAPAK NEGIJONI GIBALEC, KI VSE GIBLJE IN H KATEREMU SE VSE GIBLJE, SE POSEBEJ DENAR IN NEPREMIČNINE TER POSLEDIČNO ŽENŠKE

JEBUL
LEPI, TRIJAZNI IN MILI SVETOVALEC ENOTE. TAM KJER NE ZALEŽE PR. NOVŠKOVA ARGUMENTACIJA ŽAPOJE NJEGOVA TEŽKA LEVA ROKA IN KJER ŽAPOJE JEBULOVA LEVA ROKA TAM VEČ NE RASTE DLAKA.

BIG FAK
SPOLNO IZTIRJEM IN MOČNO MOTEN PIROMANČEK. DRUGAČE PA ČISTO V REDU FANT, DEKOORDINATOR VSAKE REŠIČHE IN VIRTUALNE AKCIJE ENOTE,

SIZI
PRVI OPERATNEC ENOTE, DEČKO ZA VSE, FANT OD FARE, NAJBOLJŠI SOSED, REKREATIVNI MORILEC.

TEKST:
DR. NOVŠEK
RISBA:
MR. K

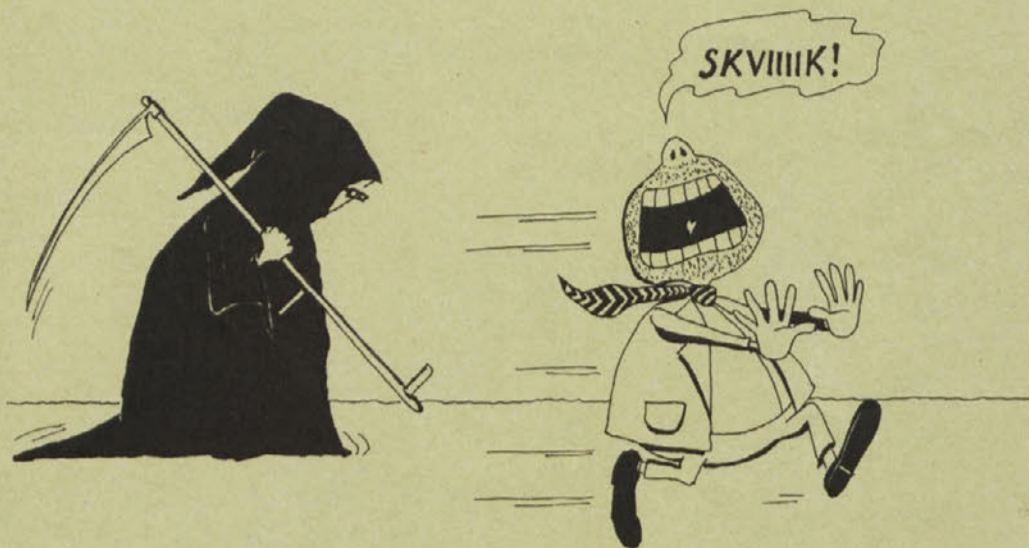
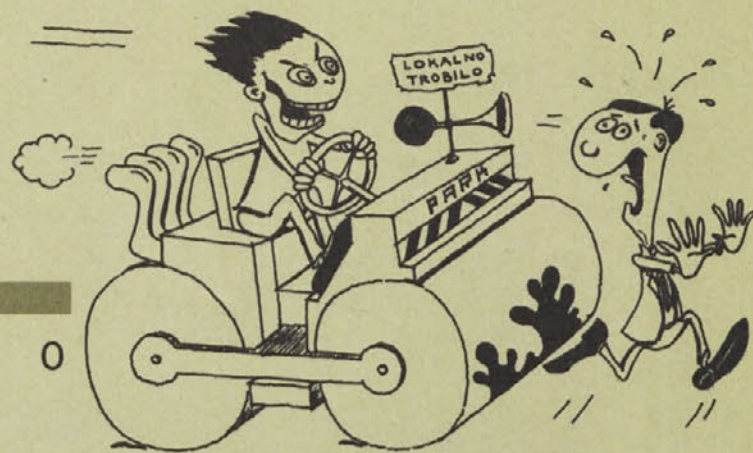

SKVIK!

PRVA
EPIZODA

POTLAČ

l o k a l n o t r o b i l o

Padel je Pipan, padel je Čita Anzulović, padli so Zadar, Olimpija, Bosna, Skiper... Nevenko Eksekutor Spahić išče naslednjo žrtev. Vlade Sodček je že zaprosil za azil v Afganistanu. Morda bo celo dobil državljanstvo, saj mu Mula Omar in Osama bin Laden ponujata mesto športnega direktorja KK Taliban. Druga možnost je kandidatura za predsednika Dežele Slovenije, ki mu bo dala imuniteto na odstrel.

vic tedna

Metadoni: Kdo bo za pijačo dal, ko umrla bo država?
Mirko i Slavko: ???
Metadoni: Državljeni.

kultura in driskultura

Kulturni, pardon, Klinični center Janeza Trdine se je odločil za novo genialno, super moderno investicijo. Pri podjetju Miraž so naročili plastificirane vstopnice za vse svoje prireditve. (Provizija import export d.o.o tlač)

šport in biznis

Kot je znano, obe največji slovenski košarkaški moštvi temeljita na pivu (Union in Laško). Zato sta se dr. Anton Stari in Knez Miloš odločila, da na Trški gori iztrebita cviček in ustvarita gojišče hmelja, ki bo žlahtna osnova dolenskega kraljevskega pira Krkin. (ko jebe generiko, važno da se igra basket tlač)

seštevanka

Kljub temu, da je v svojem programu obljubil 20 zaporednih porazov svojega moštva in se to ni uresničilo, Vlade Sodček še vedno vztraja na svojem položaju.

odštevanka

Košarkarska reprezentanca Slovenije drvi novim porazom nasproti, toda Subota Svobodni še vedno ni zaposlil Vladeta Sodčka za športnega direktorja. Halo, Komunala?

deorganiziran kriminal

Dobro jutro jet set pri piceriji Qjanti. Benko mafija že trka tudi na vaša vrata (potlač ma vas rad tlač)

Tone Macola je pred testiranjem IQ-ja obljubil, da se bo cena mobilnih telefonskih impulzov pocenila za toliko, za kolikor bo presegel magično mejo 100. Prišlo je do podražitve za 10 odstotkov. (G.W. Bush čestita boljšemu dosežku tlač)

Nategi: 4

Dr Novšek

O norosti

Zadnje čase je naša kolumna doživela pravo kanoniado kritik, tako iz leve kot iz desne, da ne govorim o tistih od zgoraj in od tistih iz podna. Pri tem je škoda govoriti o tem, kako je trpela moja predeksistenca, namreč resnično ni trpela nič, ravno obratno.

Že prej sem vedel, da je stanje duha našem mestu katastrofalno nizko (kot povsod drugod, normalno, ne smemo biti diskriminatorni), toda, da je tako nizko je preveč tudi za genija mojega kalibra (govorim namreč o popolni odsotnosti smisla za humor pri mojih kritikih). Če bi mi že kdo lahko dovolj plačal, da se lotim neznanskega podviga iskanja duha v našem mestu, no, potem bi ga začel iskati onstran absolutne ničle. Štekate? V Kulturnem, se opravičujem Kliničnem centru Janeza Trdine štekajo, štekate? Štekate vi kurac.

Kot drugo. Če bi se vi dragi moji kritiki in rekreativni Homo sapiensi strinjali z mano, potem bi bilo nekaj hudo narobe z mojo filozofijo, da niti ne omenjam moje predeksistence. Vsekakor me velikokrat ima, da bi začel interpretirati lastno misel, toda zgodovina nas uči, da se takšno početje več ali manj konča hudo klavrno. Interpretatorji lastnih misli v večini primerov končajo v norišnici, človeštvo pa v novem totalitarnem režimu. Zadnji primer tovrstnega početja je Bush. Njegovo početje je toliko bolj noro, kolikor je njegova praznina v glavi velika. In resnično, ali vas Bela hiša ne spominja na ustanovo za posebne vrste bolnikov in ali vas čudi, da si tja na vsak način želi priti tudi naš zunanji minister, ki si je v ta namen z denarjem davkoplačevalcev kupil super luksuzno letalo z vohunsko opremo?;:1!. Halo, kdo je tu nor? Klasično vprašanje vsake filozofije. Je nor Rupel ali smo nori mi, ki ruplovini dopuščamo da to počne?

Ljubezen

Potlač, lokalno trobilo

Direktor: Dr. Novšek

Ureja Urad za raziskovanje rudnin in izgubljanje časa: Jebul in Big Fak (suspendiran)

Oddelek za ideološko indoktrinacijo in fizični razvoj: razpuščen

Specialna enota: Šizi (poveljnik), Metadoni (v.d. fizični), Bacek in Kečap Tomasso (topovska hrana)

Glavni štab: Rotovž

email: potlac@drustvo-dns.si

Handwritten notes and signatures in the bottom right corner.

Miha Mazzini

Dostava na dom

Zvezde

Pogledam v nebo in vidim pasti zvezdo. Vsako noč zagotovo pade vsaj ena. Nad menoj je končno ogromno število zvezd in na zemlji je minilo končno ogromno število noči - nebo bi potemtakem moralo biti že prazno. Ni, zato zagotovo nastajajo nove zvezde. Iz nič lahko naredi nekaj le Bog, ki mora delati neprestano, da ohrani njihovo število. Torej je večni ustvarjalec, ne pa tudi spremljevalec usode tistega, ki ga je bil ustvaril, saj sicer ne bi imel časa za izdelavo novih svetov. Ergo, Bog obstaja, a drugje.

ZALOŽBA GOGA

BELBLED

Trgovina in servis z računalniško opremo

**POPOLNA
PONUDBA
RAČUNALNIŠKE
OPREME**

Dobrava 35, 8222 Otočec ob Krki
tel: 07/30-99-400, fax: 07/30-99-401
email: belbled@belbled-sp.si
web: <http://www.belbled-sp.si>

**STU
dio**
103.0 MHz

AVTO ŠOLA
Zala

Koštalova 40
8000 Novo mesto
gsm: 031 630 366 ali 041 630 366

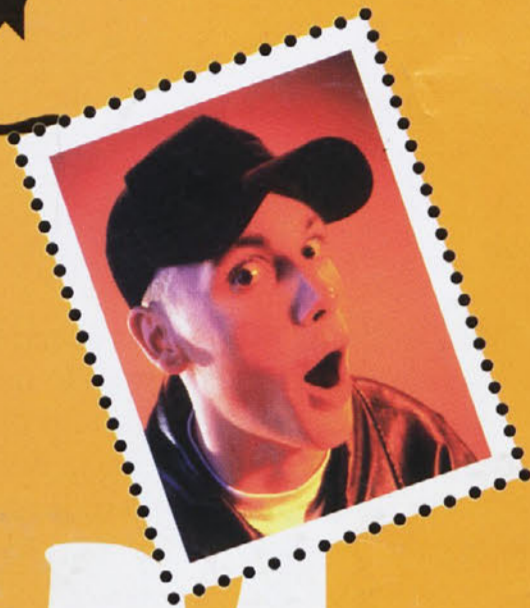
Izretek iz reklame
velja kot kupon za:

1URO

brezplačne vožnje

z dokazilom o statusu vam priznamo
tudi 10% študentski popust

Tudi BREZ KEŠA NISEM SUH

Imam kartico Activa/Maestro
in PIN-številko in tekoči račun
pri Poštni banki Slovenije.

Tega lahko odprejo dijaki in
študenti.

Le da imam kot študent od
računa več. S kartico plačujem,
ne le dvigam keš, dobim čeke
in limit, najamem kredit...

Obresti mi tečejo, viške celo
vežem.

TE ZANIMA?

Pojdi na prvo pošto, kjer je tudi
banka, pa boš izvedel, kakšne
papierje rabiš. Poleg denarja,
seveda.

PBS.
POŠTNA BANKA SLOVENIJE, d.d.
<http://www.pbs.si>; e-pošta:info@pbs.si